

Fünkešnica

Glasilo Občine Veržej ≈ leto XIV ≈ št. 3 ≈ oktober 2021

TINA KLEMENT

SLADOLEDARIJA

OSNOVNA ŠOLA

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI!

Vroče in pogosto sušno poletje se je že pošteno nagnilo v jesen. Krajši dnevi in spravilo pridelkov z rodovitnih ravnin to samo dokazuje. Tudi povečano število pešcev

in kolesarjev s šolskimi torbami je pokazatelj, da je prvi šolski dan, prvi september, za nami. Učenci naše osnovne šole so letos prestopili prag prenovljene in energetske sanirane osnovne šole, ki je z deli v počitnicah dobila dokončno podobo. Obnovljeno "Učilno zidano" smo sedemnajstega septembra svečano predali svojemu namenu. Čudovitega dogodka se je udeležila tudi ministrica za izobraževanje znanost in šport Simona Kustec. Ta dan pa ni bil pomemben samo zaradi odprtja prenovljene šole. Ravno tega dne smo namreč dobili sklep o sofinanciranju novogradnje novega štiri oddelčnega vrtca, s katerim nam je s strani Ministrstva za izobraževanje znanost in šport dodeljenih 1.062.845,46 EUR nepovratnih sredstev. Novogradnjo vrtca skladno z načrtom razvojnih programov načrtujemo naslednje leto.

Sicer smo poletne mesece namenili predvsem izdelavi in usklajevanju projektne dokumentacije za odvodnjavanje in ureditev javne infrastrukture v delu naselja Osredok v Veržeju. Prav tako smo skupaj z Občino Križevci aktivno sodelovali pri pripravi projektne dokumentacije za kolesarsko stezo med Veržejem in Križevci. Projekti lepo napredujejo, ključno vlogo pri dokončanju in kasneje pri izvedbi

investicije pa bo imelo (ne)uspešno pridobivanje potrebnih zemljišč za gradnjo. Ker gre za ključne razvojne in tudi varnostne projekte v naši občini, iskreno upam na korektno sodelovanje lastnikov zemljišč.

V septembru smo objavila tudi javni razpis za izvedbo prve faze investicije v Mladinski ulici. Njena realizacija bo odvisna od prispelih ponudb, če bodo le-te skladne z razpoložljivimi sredstvi v občinskem proračunu.

V zadnjih dveh mesecih se soočamo s povečanjem števila okužb s koronavirusom, saj smo že pošteno v četrtem valu okužb. Tudi naša občina ni izjema. Pogoji PCT (preboleli, cepljeni, testirani) vse bolj postaja naša realnost in vstopnica v vsaj približek normalnega življenja, kot smo ga poznali pred epidemijo. Zdravniška stroka kot najboljše zaščito priporoča cepljenje in izpostavlja dejstvo, da je za obvladovanje virusa potrebna precepljenost populacije okrog 80 %. Podatki za enaindvajseti september kažejo, da je v občini Veržej z enim odmerkom cepljenih 54,2 % populacije, z dvema pa 48,4 %. Torej nam do zelenega deleža precepljenosti manjka še kar precej. Spoštujem pravico vsakega posameznika, da se sam in prostovoljno odloči za cepljenje, vendar pa primeri iz držav, kjer je precepljenost nad 80 % dokazujejo, da cepljenje deluje in da je to dejansko najkrajša, najverjetnejša pa tudi edina pot do življenja, kot smo ga poznali pred epidemijo. Tudi do tega, da bodo šole odprte, da se bomo lahko brezskrbno družili na kulturnih in športnih prireditvah in organizirali dogodke kot je Mi-holov sejem, ki smo ga tudi letos morali odpovedati.

Ostanite zdravi in prijetno branje nove Fünkešnice.

Slavko Petovar, dipl. inž. agronomije, župan Občine Veržej

ZAPIS 17. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE VERŽEJ

Občinski svet se je 5. avgusta 2021 sestal na svoji 17. redni seji, na kateri je obravnaval sedem vsebinskih točk.

Pod prvo vsebinsko točko je bila obravnavana vloga za izdajo soglasja k številu oddelkov v Vrtcu Veržej in predlog sistemizacije delovnih mest v Vrtcu Veržej za šolsko leto 2021/2022. V šolsko leto 2021/2022 je vpisanih 53 otrok. Oblikovana sta dva oddelka otrok prvega starostnega obdobja in dva oddelka otrok drugega starostnega obdobja. Število oddelkov se tako povečuje za en oddelek, ob tem je upoštevana še možnost, da se število otrok v skupini prvega starostnega obdobja poveča za največ dva otroke. Posledično

se bo povečalo število strokovnih delavcev za eno vzgojiteljico in eno vzgojiteljico - pomočnico, za 0,12 delovnega mesta se poveča še delež pomočnice kuharice. Občinski svet je na podlagi podane razlage dal soglasje k predlogu sistemizacije dela v Vrtcu Veržej za obdobje 1. september 2021 – 31. avgust 2022 ter k povečanju normativa otrok v Vrtcu Veržej za dva otroke v 1. mlajši skupini, skupaj na 12 otrok.

Pod drugo vsebinsko točko je ravnateljica podala pojasnilo še k vlogi za izdajo soglasja za oblikovanje jutranjega varstva v šolskem letu 2021/2022. Občinski svet je soglasno sprejel odločitev, da k oblikovanju oddelka jutranjega

Fünkešnica Dobrodošli na desnem bregu Mure

ISSN C506-905X. UREDNIŠKI ODBOR Nastja Borko (glavna in odgovorna urednica), Mateja Žalik Rus, Alenka Belec, Damjana Ferenc, Ivan Kuhar, Vito Šadl. FOTO NASLOVNIC: Sara Vinkovič. LEKTORIRANJE Ivan Kuhar. OBLIKOVANJE IN PRELOM Marko Suhoveršnik. ZALOŽNIK Občina Veržej. ORGANIZACIJA TISKA Salve d. o. o. Ljubljana. NAKLADA 550 izvodov. FÜNKEŠNICA NI NAPRODAJ. Vsako gospodinjstvo v občini jo prejme brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežih Občine Veržej ali TIC-a Veržej. Glasilo je v elektronski obliki dosegljivo na www.verzej.si in v Digitalni knjižnici Slovenije.

Občina Veržej

Ulica bratstva in enotnosti 8, 9241 Veržej

T +386 2 58 44 480 F +386 2 58 44 488

E obcina.verzej@siol.net S www.verzej.si

varstva v Osnovni šoli Veržej za šolsko leto 2021/2022 daje soglasje za obdobje od 1. septembra 2021 do 30. junija 2022.

Naslednja vsebinska točka dnevnega reda je bila pomembna za potrditev skupne liste kandidatov za volitve članov Razvojnega sveta Pomurske regije 2021-2027. Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja namreč določa, da je mandat razvojnega sveta regije enak programskega obdobju. Ker se je tekoče programsko obdobje 2014-2020 izteklo dne, 31. 12. 2020, je bilo potrebno skladno s tem ustanoviti nov Razvojni svet Pomurske regije. Občinski svet je s tajnim glasovanjem potrdil skupno listo kandidatov članov Razvojnega sveta Pomurske regije 2021-2027.

Po županovi predstavitvi postavitve spomenika Maistrovemu borcu Antonu Ostercu, ki bo postavljen v bližini doprsnega kipa Frana Kovačiča, je občinski svet potrdil končno verzijo in lokacijo postavitve spomenika Maistrovemu borcu Antonu Ostercu.

Glede prometne varnost v občini je bila obravnavana problematika občanov vasi Banovci, ki opozarjajo na nevarne razmere v zvezi z neupoštevanje prometne signalizacije na cestnem odseku smer Križevci – Banovci. Člani občinskega sveta so tako sprejeli ukrepe, da se policijo in občinsko redarstvo pozove k pogostejši kontroli prometa od križišča JP 724581 in JP724582 (za gasilskim domom Banovci) v smeri Križevci, v naselju Banovci in se uvede cona 30 km/h s postavitvijo prometnega znaka in s talnimi označbami od križišča JP 724581 in JP724582 (za gasilskim domom Banovci) do sredstev za umirjanje prometa t. i. »ležalih policajev« v smeri Križevci.

Občinski svet se je seznanil še z dopisom Vrtca Veržej, ki opozarja na kritične točke, glede varnosti otrok v prometu. Vsled navedenega so predlagali, da se na določenem odseku pločnika zariše srčkova pot, da se označi varna pot in se zariše nov prehod za pešce, ki bi otroke ob izstopu iz vrtca usmeril naravnost na pločnik. Občinski svet je predloge vrtca Veržej potrdil.

Zdravstveni dom Ljutomer se je prijavil na javni razpis za nakup IT opreme ekip mobilnih enot NMP, katerega pogoj je, da se na razpis prijavi ena od občin ustanoviteljic, zato se je ZD Ljutomer obrnil na Občino Veržej. Pripravljena je vloga in vsa ustrezna dokumentacija, projekt v skupni vrednosti 13.258,96 EUR, ki jih je občinski svet moral uvrstiti v Načrt razvojnega programa Občine Veržej 2021-2024.

Pod zadnjo vsebinsko točko so bili imenovani predstavniki v Svet ustanoviteljic in člani skupščine Javnega podjetja Center za ravnanje z odpadki Puconci d.o.o. Za predstavnico Občine Veržej v Svetu ustanoviteljic Javnega podjetja Center za ravnanje z odpadki Puconci d.o.o. je bila imenovana mag. Melita Moravec, zaposlena v občinski upravi Občine Veržej, za člana skupščine Javnega podjetja Center za ravnanje z odpadki Puconci d.o.o. je bil imenovan Igor Kotarščak, član občinskega sveta Občine Veržej, za namestnico člana skupščine pa Mateja Gaberc, zaposlena v občinski upravi Občine Veržej. Vsi imenovani so s funkcijo nastopili 1. 9. 2021.

Vesna Ficko, Občinska uprava Občine Veržej

SPREJEM EVROPSKEGA PRVAKA NIKA LEGENA

Župan Slavko Petovar je 2. avgusta 2021 sprejel evropskega prvaka Nika Legena, odličnega mladega odbojkarja iz Bunčan. Nik Legen, član odbojcarskega kluba OK Panvita Pomgrad, je v mesecu juliju kot član državne reprezentance v kategoriji U-17 osvojil prvo mesto na evropskem prvenstvu v Albaniji. V polfinalu evropskega prvenstva v Tirani je Slovenija s 3:0 premagala Poljsko, mladi slovenski odbojkarji pa so nato v velikem finalu s 3:0 za naslov evropskega prvaka ugnali še favorizirano Rusijo. Mladi odbojkarji so tako Sloveniji priborili prvi naslov evropskih prvakov in nov izjemen dosežek za slovensko odbojko.

Niku Legenu iskreno čestitamo in želimo nadaljnjo uspešno športno pot.

PROJEKT »OBNOVITEV MOKROTNIH HABITATOV OB MURI – NATURA MURA«

Zavod RS za varstvo narave je v sodelovanju z Ministrstvom RS za okolje in prostor ter s projektnimi partnerji Direkcijo RS za vode, Zavodom za gozdove Slovenije, Slovenskimi državnimi gozdovi, Občino Velika Polana in Razvojnim centrom Murska Sobota marca 2020 začel z izvajanjem projekta Natura Mura, ki bo trajal do decembra 2023. Projekt v vrednosti 4,6 milijona EUR je financiran iz programa za izvajanje Evropske kohezijske politike 2014-2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, iz sredstev namenjenih doseganju ciljev Nature 2000. Aktivnosti projekta so predvidene vzdolž celotnega slovenskega toka reke Mure.

Osrednji cilj projekta Natura Mura je obnova vodnih, gozdnih in travniških življenjskih okolij ob reki Muri, ki se varujejo v okviru mreže Natura 2000. Revitalizacija območij narave je zasnovana tako, da bo poleg naravovarstvenih ciljev, kot so obnova rečnih rokavov, mrtvic, poplavnih gozdov ter mokrotnih travnikov, zasledovala tudi širše cilje trajnostnega gospodarjenja z reko in njeno poplavno ravnico. Z interpretacijskimi centri in poligoni ter učnimi potmi, bo oplemeniten tudi ponudba naravovarstvenih vsebin za domačine in turiste.

Pri oblikovanju projekta so aktivno sodelovale tudi lokalne skupnosti iz pomurske regije, vključno z Občino Veržej. Izvedba projekta je pomemben korak k doseganju ciljev trajnostnega razvoja UNESCO Biosfernega območja Mura.

Mura je naša najbolje ohranjena nižinska reka, kar se kaže v izjemno bogati biodiverziteti in tudi velikem pomenu reke za lokalno prebivalstvo. Zaradi regulacije rečne struge in drugega poseganja v obrečni prostor, je danes narava ob Muri v zaskrbljujočem stanju. Številni življenjski prostori, kot tudi živalske in rastlinske vrste, so močno ogroženi in izginjajo iz obmurskega prostora. Ogrožene so tudi nekatere ključne ekosistemske storitve, ki jih reka zagotavlja prebivalcem ob reki. Aktivnosti projekta Natura

Foto: Monika Podgorelec

Mura so načrtovane v smeri obnove naravnih habitatov, kar marsikje pomeni tudi širše reševanje nekaterih okoljskih izvivov lokalnega prebivalstva.

Pomemben del projektnih aktivnosti je predviden tudi na območju poplavnega pasu reke Mure vzdolž občine Veržej. Osrednja aktivnost projekta Natura Mura na območju občine Veržej bo nadgrajen in vsebinsko dopolnjen obstoječi informacijski center v središču Veržeja, kjer bo z dodatno interpretacijsko infrastrukturo podrobno predstavljena Natura 2000 in območje Nature 2000 Mura, oziroma širše naravovarstveni pomen reke Mure. Poudarek bo tudi na predstavitvi Biosfernega območja Mura, ki je bilo s strani organizacije UNESCO razglašeno leta 2018. Dvig poznavanja in spoštovanja narave med lokalnim prebivalstvom in obiskovalci je eden najpomembnejših mehanizmov doseganja ciljev Nature 2000 in tudi Biosfernega območja Mura ter predstavlja osnovni namen vzpostavitve interpretacijske infrastrukture v Veržeju.

Za namen trajne ohranitve najbolje ohranjenih obrečnih gozdov so na območju občine Veržej predvideni odkupi zasebnih gozdnih zemljišč, ki bodo trajno namenjeni varstvu narave ter obnova avtohtonih poplavnih gozdov. Gozdovi vzdolž reke Mure so eni naših najobsežnejših poplavnih gozdov. Razvili so se zaradi periodičnega poplavljanja, ki prinaša in odnaša s hranili bogati sediment. Zaradi regulacije reke z obreznimi zavarovanji, izsuševanja, padca podtalnice, širjenja tujerodnih invazivnih vrst in nezmožnosti naravnega pomlajevanja, so danes v slabem ohranjenem stanju. Posledično so ogrožene tudi živalske vrste, ki so vezane na življenje v gozdu. V bližini Bunčanov je v sklopu aktivnosti vzdrževanja in obnove poplavnih gozdov predvidena tudi premena območja pojavljanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst in nasada tujerodnih drevesnih vrst v avtohtoni sonaravni poplavni gozd.

Večje projektne aktivnosti, ki jih boste občani občine Veržej lahko opazili in spremljali, so predvidene tudi v bli-

Foto: Aleksander Koren

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST NARAVEEVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

žnjih občinah mestne občine Murska Sobota in občine Beltinci. V občini Beltinci je v bližini Dokležovja predvidena revitalizacija odseka reke Mure, katere osnovna namenja sta izboljšanje pestrosti habitatov v sami strugi ter izboljšanje vodnih razmer okoliških poplavnih gozdov. Na levi brežini Mure je na območju državnih zemljišč predvidena širitev struge reke Mure v skupni dolžini 650 m. Odstranilo se bo obstoječe obrežno zavarovanje struge Mure, katero se bo prestavilo v zaledje na razdaljo do 100 m od sedanje brežine. Zaradi prestavitve kamnitega obrežnega zavarovanja bo imela reka možnost kontrolirane širitve svoje struge na svojo naravno širino. Posledično se bo tok reke upočasn timer, kar bo bistveno vplivalo tudi na zmanjšanje globinske erozije in na zaustavitev upadanja nivoja podtalne vode v bližnjih gozdovih. Ukrep bo izveden po zgledu podobnih že izvedenih ukrepov na avstrijski strani reke Mure. Najbližji takšen je izveden v bližini vasi Žetinci, oziroma Mele. Njegova izvedba je predvidena v drugi polovici leta 2022. V mestni občini Murska Sobota bosta v projektu z reko Muro ponovno povezana rečna rokava Lukačeva struga in Besnica v bližini Bakovcev. Vtoka v rečna rokava Lukačeva struga in Besnica sta trenutno okopnela, rokava se z vodo napolnita le v času visokih voda v Muri. Aktivnosti projekta bodo obsegale poglobitev in razširitev vtočnega dela obeh rokavov, kar bo posledično izboljšalo napajanje rokavov in s tem poplavnega gozda z vodo iz reke Mure. Aktivnosti obnove vtokov obeh rokavov bodo predvidoma na terenu izvedene v letu 2023.

V Sloveniji so se na reki Muri v preteklosti že izvajali vsebinsko podobni projekti. Rezultati so bili večinoma pozitivni in dobro sprejeti. Projekt Natura Mura predstavlja smiselno nadaljevanje in nadgradnjo preteklih naravovarstvenih ukrepov. Za njegovo uspešno izvedbo je ključna podpora lokalnih prebivalcev, zato vas vabimo k sodelovanju in spremljanju projekta. Potek izvajanja aktivnosti projekta lahko spremljate preko spletne strani <https://natura-mura.eu/>, za podrobnejše informacije pa nas kontaktirajte preko spodaj navedenih podatkov.

Aleksander Koren, vodja projekta Natura Mura
02/3331-382 | aleksander.koren@zrsvn.si

Z MURA FESTIVALOM 2021 V VERŽEJU POČASTILI TUDI NASTANEK PRVEGA 5-DRŽAVNEGA BIOSFERNEGA OBMOČJA MURA-DRAVA-DONAVA

Dragi Verženci, se še spomnite otroškega živ-žava, ki se je pet let zapored prvi petek v juniju razlegal na vašem nogometnem igrišču? Krasno je bilo, ko se je na igrišču zbralo več kot petsto otrok iz celega Pomurja in tudi drugih koncev Slovenije in so skupaj z zunanjimi strokovnjaki spoznavali živi in neživi svet ob reki Muri ter tako soustvarili pet nepozabnih dogodkov »24 ur z reko Muro«. V letih 2020 in 2021 živ-žava v taki obliki ni bilo, zaradi vsem dobro znanih omejitev druženja v večjih skupinah zaradi Covida-19.

Učenje o delovanju reke Mure in naravi ob njej je najbolj zabavno v naravi sami.

Doživeta predstavitev Mürinega prebivalca – bobra.

V vrtcu smo spoznavali »Pisani travnik – ogroženi življenjski prostor živali in rastlin ob Muri«.

Pa vendar, mi se ne damo! Našli smo rešitev in v zadnjih dveh letih izvedbo izobraževalno-doživljajskih dogodkov razpršili v več krajev vzdolž reke Mure. Poleg Veržeja tudi v Trate - v grad Cmurek, v Apače, k brodu pri Krogu, na Otok ljubezni v Ižakovcih, k brodu v Hotizi in v Lendavo. Eno-dnevni »24 ur z reko Muro« na eni lokaciji je tako prerasel v »Mura festival«, ki združuje več izobraževalno doživljajskih dogodkov na več lokacijah v Biosfernem območju Mura. Želimo, da se v ta mozaik z leti dodajo vedno novi kamenčki ki podpre in vključevanja lokalnih društev in organizacij.

Letos, v petek, 24. septembra dopoldne, ste zagotovo vsaj nekateri Verženci opazili, da je središče vašega kraja na trgu Slaka Osterca in na zelenici ob občinski stavbi in TIC-u, vidno oživelo. To je bil Mura festival 2021 v Veržeju! Skupine šolskih otrok so tam s predstavniki Zavoda RS za varstvo narave, Zavoda RS za kulturno dediščino in Krajinskega parka Goričko spoznavale »vse kar leze« pa tudi tisto, »kar ne gre«. Za devetdeset otrok iz osnovne šole (1.-6.razred) in vrtca Veržej, z njihovimi učiteljicami in vzgojiteljicami,

smo pripravili devet različnih delavnic, na katerih smo spoznavali: kačje pastirje in netopirje, bobra in njegov dom ob Muri, »Kako deluje reka?«, »Pestrost živali ob Muri in na Goričkem«, »Kulturna dediščina Veržeja in ustvarjanje na vrečke« in »Pisani travnik – ogrožen dom rastlin in živali ob Muri«. Nekateri otroci so tekmovali v zelo zabavnih »Geo dogodivščinah«, spet drugi so »Pobegnili v gozd, da so rešili uganko«. Želja po raziskovanju in igrivem osvajanju novih spoznanj o naravni in kulturni dediščini ob Muri je rasla in rasla in rasla, tako da je igrivost prevzela nemalo katerega izvajalca delavnice. Tudi predstavnice iz občine so zelo radovedno prišle na trg Slavka Osterca spoznavat »čisto pravega« bobra. Ne verjamete? Kar vprašajte jih.

Ob priložnosti razglasitve prvega 5-državnega biosfernega območja na svetu, to je 5-državno biosferno območje Mura-Drava-Donava (TBR MDD), smo predstavnikom občine ter otrokom v vrtcu in učencem podarili posebne »šolske koledarje«. Z njimi želimo prav vse spodbujati k opazovanju, raziskovanju in občudovanju dediščine in živ-

OBMOČJE MURE, DRAVE IN DONAVE PRVO PETDRŽAVNO BIOSFERNO OBMOČJE SVETA

Reka Mura s svojim poplavnim svetom je 15. septembra 2021, skupaj z rekama Dravo in Donavo, postala del prvega 5-državnega biosfernega območja na svetu – 5-državno biosferno območje Mura-Drava-Donava (TBR MDD). Biosferna območja v okviru programa Človek in biosfera (Man and Biosphere – MAB) razglasi mednarodna organizacija UNESCO. Zanje je značilno opazno vzdrževanje ravnovesja med ljudmi in naravo, med biotsko pestrostjo in trajnostnim razvojem z ohranjanjem kulturnih vrednot. Ena od prednostnih nalog UNESCO programa MAB je izobraževanje in ozaveščanje otrok in mladine o pomenu in vrednosti biosfernih območij, v katerih živijo.

TBR MDD se razteza od Avstrije, preko Slovenije, Hrvaške in Madžarske do Srbije ter obsega 930.000 hektarjev ob 700 kilometrih rečnega toka Mure, Drape in Donave. Ključni del pet državnega biosfernega območja v Sloveniji je Biosferno območje Mura, ki je bilo razglašeno julija 2018. Območje obsega največji ohranjeni kompleks habitatov poplavnih ravnic v Sloveniji, kjer je ob prepletanju naravnih dejavnikov s tisočletno prisotnostjo človeka nastala izjemna obrečna kulturna krajina. Zanj je značilno prepletanje rečnih in obrečnih habitatov s kompleksi poplavnih gozdov ter kmetijsko krajino v zaledju, z izrazitim mozaičnim prepletom mokrotnih travnikov, polj in vasi ob robu poplavnih ravnic. Je eno biotsko najbogatejših območij v Sloveniji z velikim številom redkih, nacionalno in mednarodno varovanih habitatnih tipov in prostoživečih rastlinskih ter živalskih vrst.

Kdo bo zmagal v »Geo-dogodivščinah«?

Foto: arhiv ZRSVN

ljenja širšega prostora ob reki Muri. Zato: »Imejte odprte oči in ušesa, pojdite v gozd in na travnik ob Muri ter se čudite lepotam narave.« Vaše vtise »prelijte« na ta šolski koledar in drugo leto junija boste spoznali pestrost Biosfernega območja Mura«. Hvala že sedaj za vaše sodelovanje!

Dogodek v sklopu »Mura festival 2021« v Veržaju je bil enostavno krasen in sončen! Zato to tudi z veseljem delimo z vsemi bralci Fünkešnice. Z dogodkom smo obeležili tudi 50. obletnico UNESCO MAB programa. Hvala vsem, ki ste nam ga pomagali soustvariti, še posebej pa Občini Veržaj in Osnovni šoli Veržaj ter zunanjim sodelujočim, Zavodu RS za varstvo kulturne dediščine iz Maribora in Krajinskemu parku Goričko. K izvedbi Mura Festivala sta prispevala tudi Interreg DTP projekt lifelineMDD (DTP3-308-2.3) in Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Na ponovno snidenje na »Mura festivalu 2022«.

Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor

Foto: arhiv Občine Veržaj

Tudi občina je prejela »šolski koledar« za beleženje njim pomembnih dogodkov ali obiskov v naravi v Biosfernem območju Mura.

FESTIVAL VODNIH DOŽIVETIJ V VERŽAJU

Pestra paleta vodnih in obvodnih aktivnosti, ki jih izpostavljamo in razvijamo skozi projekt Mura Raba Tour, turistu omogoča aktivno preživljanje prostega časa v naravi, tokrat ob Babičevem mlinu.

V okviru projekta Mura Raba Tour, ki ga od leta 2017 skupaj izvaja šest projektnih partnerjev iz Slovenije in Madžarske (TV AS, Kocljevina, Občina Šalovci, Turistično društvo Monošter, Samouprava naselja Čretnik in Samouprava naselja Andovci), smo razvili nov čezmejni turistični produkt, tematsko vezan na štiri različne programe; konjenišstvo, vodni turizem, kulturni turizem in pohodništvo. Gre za povsem nove nosilne tematike, ki v našem prostoru še niso izkoriščene ter omogočajo aktivno preživljanje prostega časa v podeželskih in turistično zapostavljenih regijah projektnega območja. Vodni program ponuja doživetje rek Mure in Rabe iz rafta ali kanuja, konjeniški program jahanje in vožnje s konjsko vprego ob nekdanji »železni zavesi«, pohodni program možnost pohoda po graničarski poti s prikazom življenja obmejnih varuhov v okviru stalne muzejske zbirke Varuhi meje, kulturni program pa odkritje skrivnostne zgodovine upornih Krucev. V sklopu tega smo obnovili staro karavlo v Čepincih in kamp ob reki Rabi v Čretniku na Madžarskem ter oblikovali nove tematske turistične programe, ki prednostno slonijo na ponudbi 40 čezmejnih lokalnih ponudnikov mreže Mura Raba Tour. Vzpostavljen je tudi sistem ugodnosti, ki povezuje čezmejno mrežo ponudnikov in omogoča trajno sodelovanje med njimi, na drugi strani pa lahko turisti preko kartice ugodnosti pri lokalnih ponudnikih te mreže koristijo številne ugodnosti v obliki popustov na storitve ali izdelke.

V podporo programom vodnega turizma in povečanja privlačnosti le-tega smo organizirali več dogodkov, med njimi Festival vodnih doživetij, ki se je konec meseca julija odvijal v Veržaju, pri Babičevem mlinu, tik ob reki Muri, v organizaciji vodilnega partnerja projekta TV AS in Babičevega mlina. Babičev mlin je član čezmejne mreže ponudni-

kov in se je z veseljem pridružil ideji izvedbe tega dogodka ravno pri njih. Zaradi neposredne bližine reke je lokacija idealna za izvedbo, prikaz in dejansko doživetje reke.

Festival vodnih doživetij je bil izveden v obliki dvodnevne dogodka, v okviru katerega je potekala tržnica lokalnih ponudnikov, kjer so se predstavljali ponudniki iz obeh strani meje, vključena je bila značilna kulinarika čezmejne regije (ribja juha, bograč, langaš), poletne igre na in ob vodi kot npr. veslanje čez reko, nošenje čolna itd., za prijetno vzdušje pa so poskrbele domače kulturne skupine. Poletnih iger se je udeležilo šest ekip, med njimi pa so najboljše čase dosegli Društvo cvenskih čehov in diklin, ekipa Hunok iz Madžarske in ekipa Mürske tropine.

Ta dan je imel vsak izmed udeležencev dogodka ali širše zainteresirane javnosti priložnost, da se z raft čolnom poda po delu vodne poti na reki Muri, vzdolž katere se kaže bogastvo mrtvic, rečnih rokavov, poplavnih gozdov, mokrotnih travnikov ter značilna kmetijska kulturna krajina v zaledju. S tovrstno izvedbo dogodka smo udeležencem zagotovili celovito predstavitev številnih možnosti preživljanja prostega časa na/ob vodi in hkrati popolno doživetje reke neposredno iz čolna.

Več informacij o projektu najdete na povezavi:

www.murarabatour.eu

Natalija Gostonj

TINA KLEMENT IZDALA SVOJ KNJIŽNI PRVENEC

23-letna Tina Klement iz Banovec je poleti izdala svojo prvo knjigo. Študentka germanistike je roman z naslovom *Prebliski in odmevi* (Flashbacks and Echoes) napisala v angleščini in to v pičlih treh mesecih. Tina je svoj prvenec izdala v samozaložbi, kot pravi pa gre za prvi del trilogije z naslovom *Nazaj k tebi* (Back to You), ki je medtem že dobil nadaljevanje z naslovom *Plameni in potresi* (Flames and Earthquakes). Trenutno se posveča zadnjemu delu trilogije, ki pa naslova še nima.

Tina, kaj te je spodbudilo, da si ljubezen do branja oplemenitila še s pisanjem?

Ideja je prišla zelo spontano. Bila sem v fazi, ko sem na e-bralniku brez prediha brala knjigo za knjigo. Skoraj eno na dan, vsak dan, tako da sem že zanemarjala vse druge obveznosti. V teh ljubezenskih romanih se veliko stvari ponavlja in ko jih veliko prebereš, zgodbe postanejo predvidljive. S fantom sva se pogovarjala o tej temi. Pripovedovala sem mu o zadnji prebrani knjigi in mi je v šali rekel, da naj napišem svojo zgodbo, da bo videl, kako bi jaz speljala konec. Še isti večer sem odprla program word in začela pisati. Ko sem začela, je bilo skoraj kot branje. Ne moreš nehati. Pisala sem cele noči in bila presenečena nad sabo, kako mi tečejo besede v angleščini.

So knjige in branje od nekdaj tvoja strast? Kako se je začelo?

Spomnim se, da sem že od nekdaj rada brala. V osnovni šoli sem bila vedno ena izmed prvih, ki je opravila bralno značko, saj sem cele počitnice prebirala romane. V gimnaziji sem potem brala vedno manj, saj se ti nabirajo obveznosti in tudi prosti čas potem preživiš drugače, bolj v družbi. Ko se je lani začel ta "korona" čas, sem ponovno odkrila ljubezen do knjig in z novim e-bralnikom le-teh ni nikoli primanjkovalo. Trenutno imam na njem okoli 200 e-knjig, od teh le 30 neprebranih. To se mi zdijo nore številke, glede na to, da sem včasih prebrala le par knjig na leto.

Koga in kaj najraje bereš?

Na portalu Goodreads tedensko prebiram knjige in iščem nove avtorje. Najraje berem kakšne moderne ljubezenske romane, ko lahko čisto odklopim, saj se s težjo literaturo ukvarjam že na faksu in rabim neko ravnotežje. Najraje imam dela, ko avtor pripoveduje pocukrano ljubezensko zgodbo, pa vseeno vplete sodobne problematike posameznikov. Kot resnično življenje, tudi knjige ne morejo biti samo »metuljčki in mavrice«. Všeč mi je, če se avtor dotakne resnih tem in ti da misliti. Prebrala sem že veliko del, vse od Jane Austen do Johna Greena. Trenutno najraje berem sodobno pisateljico Colleen Hoover, ki se me res dotakne z vsakim delom. Berem pa vsa dela v angleščini oz. tu in tam kakšno v nemščini.

Si že prej poskusila s pisanjem?

To je bilo prvič, da sem se lotila pisanja, če ne štejemo

neumnih dnevnikov v otroških letih. Ti res niso za branje, samo nasmeješ se lahko.

O čem govori knjiga *Prebliski in odmevi* in zakaj si se odločila pisati v angleščini? Načrtuješ tudi prevod v slovenščino?

Knjiga je sodobni »ljubezenski« roman, čeprav je beseda romance na naslovnici prečrtana. To je del zgodbe, saj si glavni lik noče priznati, da pripoveduje o ljubezni. Knjiga govori o študentki Katherine, ki se preseli v novo mesto in tam v novi družbi spozna fanta. Stvari se zapletejo in pride do nesporazumov, tako med prijatelji kot v družini. Katherine se potem spopada z družinskimi problemi, izgublja najboljšo prijateljico in ne more definirati čustev do tega neumnega fanta, ki ji je zmedel glavo. Vzporedno se odvija več zgodb, tako da je vedno napeto branje.

V angleščini pišem, ker tudi berem najraje v tujem jeziku in imam tako več besedišča za to zvrst v angleščini. Tudi trg za knjigo je zdaj širši, kot če bi pisala v slovenščini. S pogodbo z Amazonom, se knjiga prodaja po celem svetu, kar ne bi bilo možno v maternem jeziku. Planiran pa je seveda prevod dela v slovenščino, kot tudi v nemščino. Prevajam kar sama, saj tudi študiram jezike, kjer se ukvarjamo s prevodi in mi to ni težava.

Kje iščeš motive ter navdih? Je zgodba izmišljena ali si črpala ideje iz resničnega življenja?

Ideje kar pridejo. Včasih nekaj napišem, ko grem na sprehod z glasbo in se mi porodijo nove ideje. V beležkah imam že ideje za naslednjih deset knjig, brez šale. Idej je

veliko, je pa s pisanjem veliko dela. Ponovno preverjanje in popravljanje pred oddajo v urejanje je najtežji del, ker sam težko najdeš svoje napake, ali pa najdeš kakšno luknjo v zgodbi in moraš veliko poglavij popravljati.

Zgodba je popolnoma izmišljena in idej nisem črpala iz resničnega življenja. Seveda je težko popolnoma izbrisati svoje vrednote in prepričanja, tako da se dajo razbrati kakšne osebnosti povezave likov in oseb iz mojega okrožja, vendar noben lik ni zrcalo nobene resnične osebe.

Je glavni lik, Katherine, tvoja knjižna različica?

Ne, sploh ne. Edina podobnost je, da tudi ona rada bere. Nisem knjige pisala z mislijo, da bi njo enačila s sabo.

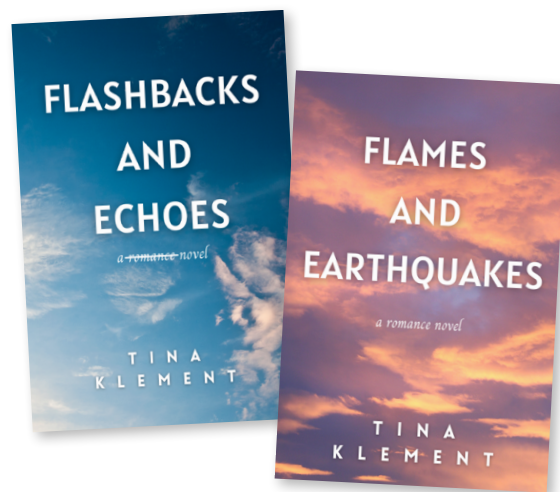
Kakšni so prvi odzivi? Na spletni platformi goodreads.com je nekaj bralcev že ocenilo tvojo knjigo, vsi pa so ji namenili zelo visoko oceno ...

Dandanes je težko hitro uspeti s knjigami. Le redki imajo 'bestesellerje' takoj med prvimi deli. Dnevno se izda ogromno knjig in težko izstopaš v tej masi. Treba je tudi nekaj sreče. Dobila sem že nekaj pozitivnih odzivov, tudi ločeno od platforme Goodreads. Je pa doma težko promovirati knjigo napisano v angleščini, saj večina čaka na slovenski prevod, v tujino pa segam le preko socialnih omrežij. Glavno je, da ne obupaš, posebej v tem svetu pisanja. Veliko knjig ljudje odkrijejo pozneje, zato mislim še naprej pisati in dela objavljati, tudi če ne bodo uspešnice. Pišem za dušo.

Torej Prebliskom in odmevom sledijo Plameni in potresi - nam lahko zaupaš kaj več?

Druga knjiga serije je izšla pred kratkim, dokončana pa je že bila kmalu po izdaji prve. Zato še nimam kaj dosti odzivov, saj je na trgu le nekaj dni, tako da ne vem, kako bo bralcem všeč, je pa meni osebno bolj zanimiva. Pisanje druge knjige je imelo slabosti in prednosti. Po eni strani je lažje, saj so predstavljeni že vsi liki in se lahko fokusiraš bolj na samo zgodbo in zaplete, po drugi strani pa je treba ves čas preverjati potek zgodbe za nazaj, saj se morajo vsi podatki skladati. V drugi knjigi gre za dogajanje nekaj let pozneje, ko se končno vse drame iz prvega dela razpletejo. Liki so odrasli in razmišljajo že malo drugače. Zanimivo je bilo pisati tole razdvojenost oseb med sedanjostjo in preteklostjo. Vsak pozna ta občutek, ko se držiš spominov in ti v glavi odmeva ta »Kaj bi bilo, če...?« in ravno to opisuje druga knjiga.

To delo je bilo tudi drugačno, ker je zgodba pripovedovana iz dveh perspektiv. Na eni strani je še vedno Katherine, na drugi pa imamo moški pogled na dogajanje, iz Noahove perspektive. Dobila sem že vprašanje, kako je pisati iz moške perspektive in tu se potem pride do tega pojava »moškega napisanega z žensko domišljijo«. Vse ženske, ki berejo knjige bodo razumele kaj mislim, saj je redko kakšen moški takšen, kot so tisti v knjigah. Zato pa beremo tudi ljubezenske romane (smeh). Brez šale, to sem že velikokrat

zasledila, da moški pišejo drugače o sebi kot ženske. Ženske bolj idealiziramo scene in ustvarimo like, ki so popolni za bralke. Dvomim, da kateri moški dejansko razmišlja tako, kot opišejo ženske pisateljice.

Zakaj trilogija? Je to zaradi občutka bralca, ki si vselej po koncu zares dobre knjige želi še?

Takšno kompleksno zgodbo težko končaš v eni knjigi, ker je veliko likov in dogodkov, potem pa se strani hitro naberejo. Prvo knjigo sem končala s "cliffhangerom" (op. p. visečim koncem). Podobno kot pri televizijskih serijah, ko sezono zaključijo ravno, ko postane najbolj napeto in moraš čakati na novo sezono. Nasploh se mi zdi, da v tem žanru veliko avtorjev piše romane v serijah, saj tako lahko povedo več. Prvi dve knjigi sta kot nadaljevanje, tretja pa bo pripoved drugega lika, ki se omenja v prvih knjigah, vendar ima za povedati svojo zgodbo. Tako ne bo več ista zgodba, vendar še vseeno ostaja v tem svetu in bo omenjala tudi znane like iz prvih dveh knjig.

Kje lahko dobimo tvoja dela?

Obe dosedaj izdani knjigi sta na voljo na Amazonu po celem svetu. Tako tiskana knjiga, kot e-knjiga. Tiskano je v Slovenijo najboljšo naročiti iz Nemčije, za e-knjigo pa je enotni trg. Ker sem v samozaložbi in imam pogodbo z Amazonom, se trenutno mojih knjig drugje ne sme prodajati, mogoče pa se bo v prihodnosti kakšna znašla tudi na policah v naših knjigarnah.

Kaj dela Tina, ko ne piše in ne bere?

Trenutno še študiram in, razen letos, ko smo imeli predavanja od doma, preko zooma, sem večino časa v Ljubljani. Faks vzame veliko časa, potem še kakšno študentsko delo, knjige, prijatelji, pa je 24 ur dneva mimo. Doma v prostem času rada grem na sprehod s psimi, poslušam glasbo, ustvarjam, ukvarjam se tudi z obrazno poslikavo. Od navadnega makeupa, do ekstrasvagančnih poslikav. Tu sem nekako združila dve strasti, saj slikam že od nekdaj rada, zdaj le bolj z ličili.

Tina, najlepša hvala za pogovor, želimo ti obilo ustvarjalnega navdiha in knjižnih uspešnic!

Pripravil Vito Šadl

4. GENERACIJA SLADOLEDA PRI NAS

Sladoled v Veržaju in okolici je prisoten že vrsto let, za kar je zaslužna družina Veseli. Ta nas s svojimi hladnimi slaščicami razvaja že od davnega leta 1962. Marsikateri občan se še spomni gospoda na kolesu, oz. na triciklu, z zvončkom in veliko hladilno skrinjo na zadnjem delu tricikla. Čeprav njihova zgodovina sega daleč nazaj, družina Veseli poskrbi iz dneva v dan, da je njihov sladoled vedno ustvarjen s strastjo, znanjem in prefinjenim okusom. A ste vedeli, da v Veržaju že četrta generacija izdeluje dnevno svež, kakovosten in okusen sladoled?

V samem začetku se je prodaja sladoleda bistveno razlikovala s to danes. Sladoled se je prodajal kar iz tricikla. V ponudbi so imeli tri vrste sladoleda: vanilja, čokolada in jagoda. Prodajal se je predvsem v poletnih, vročih mesecih. Sladoled so zjutraj pripravili in ga naložili v ledeno banjico (prej imenovano hladilno skrinjo). Gospod v beli opravi, se je s triciklom odpravil na pot v vsaj dve vasi dnevno in med njimi tudi tedensko krožil.

Zgodba o uspehu ni nastala z danes na jutri, ampak s trdim in potrpežljivim delom. S prodajo sladoleda in sladolednih sladice so se v dolгих letih še poskusili v Murski Soboti, vendar je navezanost do ljudi in prijateljev pretehtala odločitve, da prenovejo kiosk ter teraso v Veržaju. To se je zgodilo spomladi leta 2008. Tega leta se je začela bistvena transformacija temeljev podjetja, na kateri se gradi zgodba o uspehu za prihodnost.

Dandanes, v modernih časih, je napredna tehnologija in širjenje znanja na vseh segmentih priprave sladoleda pripeljala, da ne prodajajo samo treh okusov, ampak pripravljajo sladoled na sto in en način in več različnih okusih. Precej let se je slaščičarna v Veržaju imenovala »Pri parku«, s 3. generacija, ki je prevzela vajeti, se je zgodila manjša sprememba. Slaščičarna v Veržaju se je preimenovala v Beis. Zakaj? Pobuda je prišla od ustanovitelja podjetja, ki je želel poimenovati slaščičarno po najmlajšem družinskem članu. Sicer pravijo, da ime oziroma beseda Beis pomeni še nekaj več. Kaj točno, je najbolje, da lastnika povprašate kar sami, seveda ob sladoledu.

MATEJ TRSTENJAK POSTAL PREDSEDNIK DRUŠTVA PESNIKOV SLOVENSKE GLASBE

Matej Trstenjak iz Banovec se je na slovenskem glasbenem prizorišču že dodobra uveljavil. 31-letni tekstopisec je namreč spisal že več kot 100 besedil, pretežno za narodno-zabavne ansamble, skoraj polovica pa jih je že bila uglasbena. Je dobitnik številnih nagrad, ki jih je prejemal po skoraj vseh narodnozabavnih festivalih širom Slovenije. Po poklicu sicer programer industrijskih procesov je za svoje delo sedaj dobil še eno priznanje - člani Društva pesnikov slovenske glasbe so ga namreč ob svoji 25-letnici delovanja ustoličili za svojega novega predsednika.

Člani društva so se 18. septembra na občnem zboru zbrali v Gostilni Repanšek na Homcu, kjer so pred četrto stoletja ustanovili svoje združenje, ki danes šteje 32 pesnikov. Med njimi so priznana imena slovenske glasbe, denimo Franci Smrekar, Ivan Sivec ter Igor Pirkovič, od katerega je Trstenjak tudi prevzel vodenje društva. Že od vsega začetka je bil namen društva, da skrbi za promocijo kvalitetnih besedil v glasbi, za konstruktivno, poglobljeno razpravo o besedilih ter seveda za druženje svojih članov.

Mateja Trstenjaka glasba spremlja že od rane mladosti. V glasbeni šoli je igral različne instrumente, hitro pa se je preizkusil tudi kot tekstopisec. V mladosti je sodeloval v nekaj glasbenih zasedbah, od leta 2015 pa redno piše besedila za druge izvajalce. Prva skupina, ki je zaigrala na njegovo besedilo je bil Ansamble Šantej.

Novi predsednik je o načrtih za svoj štiriletni mandat povedal: "Ena izmed prvih pogloblitvenih delovnih akcij bo ta, da ljudem bolj podrobno predstavim Društvo pesnikov slovenske glasbe in člane, ki so se 25 let trudili za dobrobit

tekstopiscev in slovenske glasbe na splošno. Vsi vemo, da je pred desetletji komunikacija med ljudmi potekala precej drugače, kot se to odvija v današnjem času. Zato želim to, kar je do sedaj bilo shranjeno le v ljudeh samih, prenesti tudi v digitalni svet, da bodo tudi mlajše generacije izvedele kaj počne naše društvo. S tem bi vzpostavili tudi komunikacijski lijak med tekstopisci društva in izvajalci, saj mlajša generacija ne pozna naših članov, pa čeprav so ti skupaj napisali na tisoče odličnih besedil."

"Nadejamo se, da bi se naša družina tekstopiscev dopolnila z novimi člani, ki so se pripravljene učiti, izpolnjevati in aktivno pristopiti k pisanju novih besedil," še pravi Trstenjak in dodaja, da so trenutno člani predvsem avtorji narodne glasbe, zato si želijo razširiti članstvo tudi na tekstopisce, ki pišejo besedila za ostale zvrsti slovenske glasbe.

Člani društva so se ob 25-letnici delovanja zbrali na istem kraju, kjer so ga 13. septembra 1996 na pobudo Francija in Jožeta Smrekarja ustanovili.

V PARKU

Na klopi v parku je sedela
in zrla v zvezdnato nebo,
po licu solza je polzela,
ker ljubega več ni bilo.

Govoril je, kako me ljubi,
kako gori srce za me,
kako bo vedno on me ljubil,
a bile so laži to vse.

Prevarano me je zapustil
in drugi svoje dal srce,
ostal boleč spomin bo v meni
na njega in prevare vse.

Zdaj z drugo srečo on uživa,
a v meni srce krvavi,
na mojo dušo mraz pritiska,
živeti več si ne želi.

Pa vendar se ne bom predala,
živeti hočem jaz naprej,
ljubezen drugemu bom dala,
ki srečo našel bo ob njej.

Tako pozabila bom njega,
ki sem ljubila ga močno
in z drugim srečo bom užila,
da lažje bo pozabljeno.

Ludvik Brunec

KMET

Kmet, to poklic je pravi;
krepak, zdrav in čil je,
saj njegovo delo je v naravi.

Poklica kmečkega najlepši dar,
da sam sebi on je gospodar.

Na polju dela od jutra do večera,
pa vendar videti je srečen.

Se smeje, žvižga in prepeva,
kot bil bi večen,
čeprav je malokdaj lepo oblečen.

Letina nobena tako bila ni suha,
da kmet žejo bi trpel
ali ne imel bi kruha.

Ob nedeljah pa na polju se ne dela.
Kdor hoče, ta obišče božjo službo,
nato pa vsak si najde svojo družbo.

Jedo krače in pogače, čevapčiče in ražnjiče,
pečenice, kislo zelje,
zraven pa se pije dobro vino,
ki v srcu vzbuja jim veselje.

Ciril Belec

SAM

Ostal sem sam, a misli so pri tebi,
ki sem spoznal te neki dan,
spoznal le v kratki senci.

Takrat se vnel v meni je vihar,
ki mi srce vznemirja,
da dela peno močen val
in muči me pekleno.

Kaj res me ljubiš ti dekle,
da me še v snu preganjaš?
Mi vse o sreči govoriš,
v ljubezni upanje budiš.

Ludvik Brunec

MOJ VINOGRAD

Prlekijo Bog obdaril je z griči
vse okrog čepijo
kot na drevju onemogli ptiči.

Med njimi eden
stoji ponosno kakor princ,
na njem leži vasica Šprinc.

Tam je moj vinograd
tam življenja mojega je svet,
pomladi gor mi kukavca prepeva
tam pomladi trte se odpira cvet.

Poleti dela petja polne so gorice,
iz gozda bližnjega oglašajo se ptice,
žejo z vinom si gasijo strici in tetice.

Jeseni grozdje dozoreva,
trgačev pesem vsepovsod odmeva,
skoraj pust zdaj vsak bo griček,
le ob večerih z lepim glasom se bahal bo čriček.

Ko pa pride zima
pa vrši pretok se vina,
ob kozarcih veseli se staro mlado,
strici tete,
saj je vino dobre kvalitete.

Pobelil sneg je griček,
mrzel veter piha
narava skoraj sploh ne diha
ne prepeva več nobeden ptiček.

Le črni kos v vinogradu
hodi gor in dol
kot zgubljeno pišče,
lačen ostanke grozdja išče.

Šprinc, Slovenije obmejni ti kotiček
veselja mojega si kraj,
dragi ti moj griček
življenja mojega si raj.

Ciril Belec

Šola

SLOVESNOST OB OTVORITVI CELOVITE ENERGETSKE PRENOVE OSNOVNE ŠOLE IN VZGOJNEGA DOMA

*Na koncu vasi naša šola stoji,
nanjo ponosni smo vsi.*

17. september 2021 bo ostal zapisan v knjigi spominov Osnovne šole Veržej. Tega dne smo svojemu namenu predali obnovljeno in energetske sanirano šolo.

Odpeti pesem Manka Golarja »Mi Verženci« v izvedbi Otroškega pevskega zbora OŠ Veržej je uvodoma naznanila, da je ta dan za šolo v Veržeju res velik dan. Šolska zgradba se je polepšala in posodobila, prav tako tudi vzgojni dom. S tem je vsem učencem, gojencem doma in zaposlenim zagotovila boljše delovne pogoje.

Danes smo zelo ponosni na našo čudovito šolo, obdano z velikimi športnimi površinami.

Šola je središče kulturnega in športnega življenja v našem kraju. Kljub svoji majhnosti imamo na naši šoli večino tega, kar ponujajo velike šole. Izvajamo številne dejavnosti, ki učencem omogočajo, da se vključujejo in dosegajo dobre rezultate na občinskem, regijskem in državnem nivoju. Naši učenci so ustvarjalni, radovedni in polni idej, kar so

dokazali z bogatim kulturnim programom na slovesnosti, kjer so se skupaj s svojimi mentorji predstavili s petjem, s plesom, z glasbo in z besedo. S svojim nastopom so navdušili številne obiskovalce, ki so skupaj z nami delili veselje nad našo novo pridobitvijo.

Zbrane na slovesnosti so nagovorili ravnateljica Osnovne šole Veržej Marija Ferenc, župan Občine Veržej Slavko Petovar, predsednik gospodarske družbe Esotech d. d. Marko Škoberne, ki nam je v okviru dogodka izročil donacijo v vsoti 1500 evrov za nakup šolskih potrebščin. V veliko veselje nam je, da se je vabilu prijazno odzvala in nas počastila s svojim obiskom ministrica za izobraževanje, znanost in šport Simona Kustec.

Po otvoritvenem kulturnem programu pa je sledil najbolj slavnostni trenutek, prerez traku, ko so obnovljeno šolo tudi uradno predali svojem namenu.

Srečno, prenovljena Osnovna šola Veržej!

Zalika Horvat, koordinatorka prireditve

GOVOR RAVNATELJICE OB OTVORITVI PRENOVLJENE OSNOVNE ŠOLE IN VZGOJNEGA DOMA

Spoštovani!

Težko je opisati ponos in zadovoljstvo ob uspešnem zaključku celovite energetske prenove objektov osnovne šole in vzgojnega doma. Veseli smo, da ste se nam pridružili na današnjem praznovanju.

V naši sredini ob tej priložnosti lepo pozdravljam župana Občine Veržej, Slavka Petovarja.

V čast nam je, da se je vabilu prijazno odzvala ministrica za izobraževanje, znanost in šport, Simona Kustec. Pozdravljeni in dobrodošli v Veržeju.

Poseben pozdrav namenjam predstavnikom uprave Esotech ter vsem izvajalcem in podizvajalcem, ki so opravili vsa načrtovana in potrebna dela.

Pozdravljeni člani občinskega sveta, občinske uprave, direktorji in župani sosednjih občin, ravnatelji sosednjih šol, nekdanji in sedanja sodelavci, učenci in starši, občani občine Veržej ter ostali cenjeni gostje.

Za vse, ki smo si dolga leta prizadevali, da bi tudi naša dotrajana šolska stavba dobila novo podobo, je danes prav poseben dan. Uresničili smo enega od številnih zadanih ciljev, kar pa ne bi bilo izvedljivo, če ne bi bilo podpore in dobrega sodelovanja obeh naših ustanoviteljev: Občine Veržej in Vlade RS Slovenije oz. Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Bil je september 2020, ko so se dela na šolski stavbi končno začela. Sovpadala so z začetkom pouka. Obnova se je dogajala zunaj in znotraj šolske in zavodske stavbe. Prisotni so bili učenci in zaposleni, za dodatno mero adrenalina je poskrbel še pojav virusa in izvajanje vseh potrebnih ukrepov za njegovo zaježitev.

Izvajanje pouka v stavbi, kjer bodo potekala zahtevna zunanja in notranja gradbena dela, se je v prvem hipu

zdelo skoraj misija nemogoče. A skrbno tedensko načrtovanje in koordinacija med vsemi deležniki, je bilo odlično usklajeno. Dobro smo izkoristili čas, ko so se učenci iz šolskega okoliša zaradi razglašene epidemije šolali na daljavo. Za učence iz Doma je pouk potekal v matičnih vzgojnih skupinah. V največji možni meri smo se vsi prilagajali tako izvajanju del kot zdravstveni situaciji. Skrbno smo izvajali vse ukrepe za zaježitev širjenja virusa v želji, da bi dela nemoteno in hitro potekala naprej in se čim prej končala. Navdušeno smo spremljali pridne delavce in se veselili dnevnega napredka. Na srečo nam je bilo ves čas izvajanja del naklonjeno tudi vreme.

V slabih treh mesecih smo tako v šolskih prostorih zamenjali stavbno pohištvo, v notranjih prostorih odstranili star ladijski pod in stropne toplotno zaščitili. Zamenjali smo vsa stara svetila z varčnimi. Prebelili notranje prostore, namestili termostatske ventile in uredili kotlovnico ter prešli na sistem ogrevanja s toplotno črpalko. Uredili smo toplotno zaščito zunanjih sten šole in doma, na okna namestili sodobna senčila, uredili vhod v šolo in opravili še vrsto drugih, manjših del, ter ob koncu ponosno postavili napis, ki vsakomur pove, da je pred hišo učenosti.

Da na izvedbeni ravni ni bilo večjih zapletov, ima gotovo zasluge vodstvo družbe Esotech in vsi izvajalci del, ki so s pospešenim tempom delali znotraj in zunaj stavbe, vse dni v tednu. Ob tej priložnosti se v imenu vseh zaposlenih zahvaljujem vsem za dobro sodelovanje in odlično opravljeno delo.

Hvala Občini Veržej, županu in članom občinskega sveta, ki so potrdili potrebna dodatna finančna sredstva, in občinski upravi za dobro medsebojno sodelovanje.

Zahvaljujem se Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport za potrditev projekta, zagotovitev finančnih sredstev in konstruktivno medsebojno sodelovanje.

Zahvaljujem se vsem svojim sodelavcem, ki so se trudili in pomagali na vseh ravneh, kjerkoli je bilo potrebno.

Ni bilo enostavno, a veselje in zadovoljstvo ob opravljenih delih je nepopisno. Po dolgih letih se je vendarle uresničila naša želja po sodobni zunanosti in notranosti veržejske osnovne šole. Vztrajnost se je obrestovala.

Sveža in urejena zunanja podoba šolskih stavb ter okolice šole, ob sodobno urejeni atletski stezi, sredi čudovitega šolskega parka, je pomembna pridobitev ne samo za učence in zaposlene, ampak tudi za občino Veržej. Zadovoljni smo, saj smo opravili veliko in dobro delo za sedanje in prihodnje generacije, ki se ali se bodo izobraževale v naši osnovni šoli - Osnovni šoli Veržej.

Ravnateljica Marija Ferenc, prof.

PRVI ŠOLSKI DAN

Prvi september je zmeraj poseben dan za vse šolarje, še toliko bolj poseben in prazničen pa je zagotovo za prvošolce. Letos so to v Osnovni šoli Veržej ponosno postali Teo Čuček, Žiga Jelen, Živa Jelen, Leo Krapec, Julija Petrovar, Jure Velnar, Kian Vršič in Mai Zorec, ki so 1. septembra ob spremstvu ravnateljice, učiteljic ter staršev slavnostno prvič prestopili šolski prag.

Na lepo sončno jutro 1. septembra 2021 smo se vsi zbrali na parkirišču ob vrtcu in naše bodoče šolarje prav prijazno pozdravili. Razdelili smo jim rutice, se simbolično skupaj z njimi še zadnjič poslovili od vrtca ter se prvič, tokrat kot šolarji, odpravili proti šoli. V njihovi lično opremljeni učilnici so jih že čakale mizice in stolčki, predalčki za potrebščine ter poleg delovnih zvezkov tudi majhna darilca. Razredničarka sem jih povabila v krog in skupaj smo prvič prebrali pravljico o pomenu učenja. Bodoči učenci so zelo pozorno poslušali in hitro doumeli bistvo pravljice. Po razgovoru o učenju so se novopečeni šolarčki presedli k mizicam in ob spodbudi ter usmerjanju učiteljic izdelali krasno knjižico o sebi ter se ob njej tudi predstavili eden drugemu, kar jim je uspelo enkratno! Vsekakor so vsi simbolično opravili izpit za sprejem med šolarje in dokazali, da bodo v šoli še kako uspešni. Sledilo je edino logično, da jim kot razredničarka podelim še škatlo z njihovimi potrebščinami, rumenimi ruticami ter darilci. Gospod župan je malim nadobudnežem podelil še posebna nezgodna zavarovanja, da bodo njihovi dnevi v šoli še bolj varni. Sledila je odlična prva šolska malica za male ustvarjalce, ki so jo z veseljem pomalicali. Ampak največje pričakovanje v njihovih očeh je šele sledilo. Prvi šolski dan je nekaj posebnega in še kako slavnostnega, zato se spodobi, da mali slavlenci dobijo tudi torto. In povedali so, da je torta bila vsaj tako slastna, kot je bila tudi lepa.

Povedati moram, da sem v njihovi družbi nadvse uživala in preživela en čudovit dan. Verjamem pa, da bo tudi vsem našim prvošolčkom ta prvi šolski dan ostal v najlepšem spominu in bodo o njem z veseljem in ponosom pripovedovali svojim otrokom, vnukom, prijateljem, ...

Želim vam obilo šolskih uspehov, igrivih dni, brezmejno radovedno raziskovanje in poln koš znanja, moji prvošolci!

Manuela Jaušovec, razredničarka

Vse foto: arhiv OŠ Veržej

EVROPSKI ŠPORTNI DAN – DAN SLOVENSKEGA ŠPORTA

Na OŠ Veržej si prizadevamo, da otroke spodbujamo k aktivnemu preživljanju prostega časa in da bi se čim več otrok redno ukvarjalo s športom. Tako smo na državni praznik DAN SLOVENSKEGA ŠPORTA, v četrtek, 23. septembra 2021, organizirali športni dan, ki smo ga obogatili z jesenskim krosom in drugimi športnimi dejavnostmi. Aktivno in športno preživljanje časa v šoli se je navezovalo tudi na povabilo Športne unije Slovenije, ki je v okviru projekta Evropski športni dan na ta dan organizirala številne promocije gibanja po vsej Sloveniji.

Športne aktivnosti smo izpeljali na športnem igrišču ob Babičevem mlinu. Do tja smo se odpravili peš, saj je tudi hoja del športa. Po prihodu smo se z gimnastičnimi vajami ogreli kot pravi športniki. Sledil je kros, kjer so otroci prikazali svojo vzdržljivost, kondicijo in energijo. Športno gibanje so otroci nadaljevali poljubno pri različnih športnih dejavnostih: igranje nogometa, badminton, med dvema ognjema ...

Preden smo se vrnili v šolo, smo podelili priznanja učenkam in učenecem, ki so pri krosu v cilj pritekli kot prvi, drugi ali tretji. Vsi sodelujoči na športnem dnevu so prejeli veliko pohvalo za sodelovanje pri vseh športnih aktivnostih.

Naj bodo otroci čim več časa športno aktivni!

Klavdija Krajnc, prof.

Vse foto: arhiv OŠ Veržej

Dom

MLADINSKO STANOVANJE V SKLOPU OŠ VERŽEJ - ENOTA DOM

Po uspešno zaključeni osnovni šoli sem se vpisala v srednjo šolo za gostinstvo in turizem Radenci, smer gastronomske in hotelske storitve. Istočasno sem se vključila v mladinsko stanovanje v Veržej. Na začetku mi je bilo težko, saj pogrešam domače, a sem se hitro navadila. Najboljša stvar je, da imamo lahko mobilne telefone. V prostem času hodimo na sprehode, igramo družabne igre, gledamo TV, kuhamo, pečemo in ustvarjamo. Ob torkih zvečer hodim tudi na tečaj latino plesov. V mladinskem stanovanju se učimo samostojnosti in odgovornosti, ki nam bo še kako prav prišlo v življenju, ko odrastemo. Všeč mi je, da imam sobo zase, da se razumem s sostanovalko in vzgojitelji, ki nam pomagajo, nas usmerjajo in nam svetujejo. Najbolj pa se vedno veselim vikendov, ko grem domov.

A. N.

SPET SMO NAZAJ

Poletne počitnice so minile kot bi trenil in spet smo pogumno zakorakali v mesec september in s tem tudi v novo šolsko leto.

Otroci najstarejše »RDEČE SKUPINE« so se vrnili razigrani, polni pričakovanj, srečni, da spet srečajo svoje prijatelje, predvsem pa željni raziskovanja. V mesecu septembru smo izkoristili lepo vreme za bivanje na prostem; na igriščih, po kraju Veržej, med njivami ... Med opazovanjem narave smo se veliko pogovarjali o delu na njivah, o živa-

lih, ki živijo v gozdu in o domačih živalih. Med sprehodi med njivami smo »nabrali« tudi nekaj buč in koruze, ki smo jo zluščili in jo pozneje uporabili za likovno ustvarjanje in igro. Iz kmetijskih pridelkov smo si naredili še dekoracijo pred našim vrtcem.

Skratka, v našem vrtcu se zmeraj nekaj dogaja, vsepovsod se najde kaj zanimivega, kar nam popestri dan v vrtcu. Upamo, da ostanemo zdravi in tako še naprej radi prihajamo v vrtec.

Vzgojiteljica Petra Vrbanjščak

Vse foto: arhiv Vrtec Veržej

PROJEKT TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU VERŽEJ

V šolskem letu 2020/21 je naš vrtec sodeloval v projektu Trajnostna mobilnost v vrtcih in šolah

Sodelovali sta dve skupini otrok drugega starostnega obdobja. Preko celotnega šolskega leta smo v vzgojni proces vključevali teme o trajnostni mobilnosti. Potekale so načrtovane in spontane aktivnosti, ki so bile primerne starosti otrok. V skupini mlajših otrok smo v jesenskem obdobju veliko časa namenili sprehodom, skrbeli za varno hojo po pločniku, varno prečkanje ceste, hodili v parih in v urejeni koloni. Pozorni smo bili na prometne znake ob cesti ter jih skušali prepoznavati. Otroci so si najprej zapomnili znak STOP in prehod za pešce.

V spomladanskem času smo veliko časa namenili vožnji s poganjalčki, skiroji in kolesi. Poudarjali smo obvezno uporabo čelade. Skozi leto smo si ogledovali slikanice in prebirali knjige o prometu, se igrali didaktične in rajalne igre na temo promet (semafor - zelena, rdeča), prepevali pesmice ter risali in barvali na temo promet.

V vrtcu so nas obiskali policisti in se z otroki starejše skupine odpravili na daljši sprehod. Med sprehodom jim je policistka, ki je tudi mamica enega izmed otrok, razložila pomen različnih prometnih znakov, ter jih seznanila o varnem vključevanju v promet.

S pomočjo vzgojiteljic so otroci izdelali kartografski prikaz okolice vrtca ter ga dopolnili s svojimi idejami. Nari-

sali so cesto in parkirišče ter dodali kritične točke oziroma predlog izboljšave prometa. Njihove ugotovljene kritične točke, glede varnosti otrok v prometu so bile:

- pot, ki ni označena, iz parkirišča pokopališča proti slaščičarni;
- prehod za pešce iz šolskega parkirišča do pločnika, pogršali smo označbe Srčkovih poti pri vrtcu in šoli.

Predlagali so tudi več klopi na poti do Banovcev. Veliko pozornost so namenili tudi varnemu kolesarjenju, vožnji s skiroji in z rolerji.

V jesenskem času so nas obiskali gasilci iz Veržaja, ki so nam predstavili gasilski avto z vso opremo, ki je potrebna, ko pride do intervencij. Za otroke je bil ta obisk zelo zanimiv, zato so si tudi sami iz velike kartonske škatle izdelali gasilski avto, s katerim so se vživeli v svet gasilstva. Pozneje so si iz odpadnega lesa naredili še avtobus, ki jih je odpeljal v domišljjski svet in prihajajoče počitnice.

V mesecu septembru, v evropskem tednu mobilnosti, smo prvič izvedli igro Beli zajček. Lutka Beli zajček je otrokom pripovedovala zgodbo o svojih zajčkih, katerih bel kožušček se je zaradi onesnaženosti zraka, zaradi izpušnih plinov, spremenil v sivo barvo. Na sive zajčke, narejene iz papirja, smo pridno lepili bele kroge, vsakokrat, ko je kdo

prišel v vrtec peš, s kolesom, skirojem ali poganjalčkom. Igro Beli zajček smo ponovili v mesecu maju.

Analiza obeh izvajanj je pokazala, da je v mesecu maju veliko več otrok prihajalo na trajnostni način v vrtec.

Izpeljane dejavnosti na temo trajnostne mobilnosti so veliko pripomogle k ozaveščanju otrok in odraslih. Otroci so spoznali, kako pomembno se je gibati v naravi, kako pozitivno vpliva hoja, kolesarjenje ali vožnja s skiroji in poganjalčki na naše telo in na naše okolje.

Silva Smeh, Vrtec Veržaj

FESTIVAL MURA V VRTCU VERŽAJ (PROJEKT LIFELINE MDD)

Rečna krajina Mure, Drave in Donave s skupno 930.000 ha in dolžino 700 km predstavlja enega najpomembnejših evropskih ekoloških koridorjev.

Projekt lifelineMDD povezuje in zasleduje moto: »Žive reke, živi sedimenti, živo sodelovanje.«

Del tega velikega projekta smo tudi mi, vrtec Veržaj.

V petek, 24. 9. 2021, nas je obiskala koordinatorka projekta ga. Monika Podgorelec in nas z zanimivimi, poučnimi in strokovnimi delavnicami seznanila o živalih na travnikih.

Otroci so pridno sodelovali, veliko spraševali, odgovarjali in ustvarjali. Vsi skupaj smo preživeli lep dopoldan.

Alenka Belec

Vse foto: arhiv Vrtec Veržaj

FRANČIŠKOVI OTROCI VERŽEJ

Po vročem poletnem premoru se zopet vračamo! Dragi otroci, lepo **vabljeni na srečanja Frančiškovih otrok**, ki bodo vsako soboto, ob 15.00 uri, v župnišču. S srečanji začnemo 2. 10. 2021, ob 15.00 uri. Na srečanjih spoznavamo svetega Frančiška, ustvarjamo, se igramo, imamo razne akcije, gremo v naravo, jemo, pijemo, praznujemo, radi smo skupaj in se imamo vedno super.

Animatorji in s. Zalika vas čakamo, da se nam pridružite in se skupaj podamo na Frančiškovo pustolovščino.

DOBRODOŠLI! MIR IN DOBRO!

ORATORIJSKO DOGAJANJE V MARIJANIŠČU

Že vrsto let ob pričetku meseca julija organiziramo Oratorij za družine in tako je bilo tudi letos. Po tem, ko smo morali zapreti vrata Zavoda Marianum Veržej za več kot pol leta, smo srčno upali, da bomo tako, kakor leto prej, vsaj v poletnih mesecih lahko izvedli načrtovane programe. Oratorij za družine je bil torej eden prvih večjih programov za katerega smo se nadejali, da nam ga bo uspelo, kljub vsem omejitvam, izpeljati. Zbralo se je lepo število družin iz celotne Slovenije, katerim smo v okviru priporočil NIJZ, pripravili program z naslovom: »**Z Mojzesom iz sužnosti v svobodo in iz korone v realnost.**« Kakor že sam naslov pove, smo za tematiko letošnjega razmišljanja in dela v skupinah izbrali svetopisemsko osebo Mojzesa. Tematske sklope za starše sta vodila salezijanica Marko Košnik in Peter Pučnik, za otroke pa so poskrbeli animatorji ob pomoči salezijanca Gregorja Markelca, s. Zalike Svenšek in moje malenkosti.

V nagovoru za starše je Marko Košnik vse povabil na pot osebne dela in dela v parih, umiritvi ter poglobitvi vase, sledilo je razmišljanje o poklicanosti (družinsko življenje) ter božji prisotnosti, ki so jo izkušali tudi pri adoraciji.

V organiziranem prostem času so se družine sprehodile po okolici, si ogledale nastop Folklorne skupine Lešček, ustvarjale v Rokodelskem centru DUO ter spoznavale za večino nepoznane kottičke Prlekije: Jeruzalem, Kog in Razkrižje.

Teden je hitro minil tako za mlajše kot starejše. Objemi in pozdravi so dokazovali, da se bodo zbrali tudi na prihodnjem oratoriju za družine.

Vendar z zaključkom Oratorija za družine nismo zaključili z vsemi oratorijskimi vragolijami. Hkrati, ko smo se pripravljali na Oratorij za družine smo že načrtovali tudi kasnejši Mini oratorij za otroke in mlade, ki smo ga izvedli v drugi polovici meseca julija. Glavna junakinja letošnjega Mini oratorija je bila svetopisemska kraljica Estera. Omenjeni Oratorij je tudi letos, tako kakor lani, zaradi priporočenih ukrepov NIJZ, potekal v okrnjeni obliki. Namesto običajnih šestih dni smo skupaj preživeli le štiri, udeležilo

se ga je okrog 60 otrok iz Veržeja in okoliških krajev. V letih pred epidemijo smo namreč otrokom pripravili še kopanje v Banovcih, organizirali celodnevni izlet in Oratorij zaključili s piknikom za otroke in starše. Za otroke, ki so se vsak dan zbrali okrog devete ure, je skrbelo okrog 15 animatorjev, ki so poskrbeli za kateheze, delavnice, dramsko predstavo, razne igre in dobro razpoloženje. Zaradi upoštevanja splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom smo otroke razdelili v več skupin. Poleg raznih delavnic, na katerih so se otroci preizkusili v pripravi sladice, plesnih korakov, poslikavi obraza in glinenih lončkov ter umetnosti origami zlaganja papirja, smo precej časa namenili tudi športnemu udejstvovanju, animatorji pa so jim skozi predstavo dnevno prikazovali življenje kraljice Estere.

V zadnjem letu se veliko župnij ni odločilo izvesti oratorijev prav zaradi sprejetih ukrepov vlade. Ampak mi smo verjeli, da se določene dejavnosti lahko izvedejo, želeli smo nekaj narediti tako za animatorje kot za otroke. Žal nam je uspelo, kakor sem že omenil, pripraviti program samo za štiri dni, čeprav smo si skupaj s starši in otroki želeli podaljšati Oratorij še za kakšen dan.

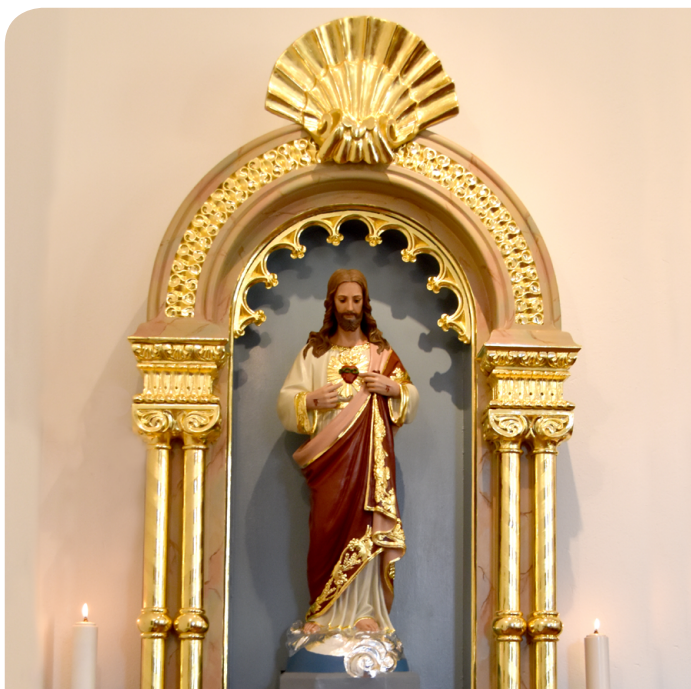
Kdor čaka, dočaka. Morda bo pa le možno drugo leto izpeljati tisti »pravi«, dolgi oratorij.

Primož Korošec, SDB

Vse foto: arhiv ZMV

STO LET DELOVANJA SALEZIJANCEV V ŽUPNIJI VERŽEJ

Z miholovo in Slomškovo nedeljo smo letos zaznamovali in se dobremu Bogu zahvalili za visok jubilej 100 let, odkar so salezijanci prevzeli župnijo sv. Mihaela v Veržej. Slovesno sv. mašo je daroval soboški škof dr. Peter Štumpf, somaševali pa so salezijanski inšpektor Marko Košnik, ravnatelj salezijanske skupnosti v Marijanišču Peter Pučnik, duhovni pomočnik prof. Stanislav Duh in sedanji župnik Jože Pozderek. Med sv. mašo je g. škof v kapeli, ki je del cerkve, blagoslovil obnovljeni oltar Srca Jezusovega in sliko Marije z Jezusom, katerih obnovo je plačala gospa Marjana Horvat v spomin na svojega moža Davida Horvata, premrlega na veliko noč 21. aprila 2019 v Ameriki, ter še na novo postavljeno zidno ograjo pred cerkvijo, ki so jo naredili veržejski zidarji. O tem smo že pisali v eni od prejšnjih števil občinjskega glasila in navedli tudi vse zidarje.

Gospod škof je dejal, da je doba 100 let doba visoke človeške starosti. Večina od nas starejših smo bili sodobniki ljudi, ki so se rodili leta 1921. Nekateri od teh so bili vaši očetje ali mame, drugim že dedki in babice, še redkejšim pa bratje in sestre. Človeško življenje je namreč zaznamovano z generacijami, ki prihajajo in odhajajo. Ljudje smo kot rosa, ki se zjutraj pojavi na travi, dopoldne pa jo sonce že posuši. Zato zelo redki dočakajo starost 100 let.

Tako je ta doba tista vezna doba, ki pomeni še živ spomin na takratne ljudi in dogodke, obenem pa ta spomin že blede in nas zato že nagiba k pregledovanju arhivov in raznih knjig, da vemo, kaj se je takrat dogajalo.

Župnija je čudovita cerkvena ustanova, v kateri se ohranja veliko žlahtnosti mnogih preteklih rodov. V župniji se je rodilo naše življenje, ki je bilo po krstu zaznamovano za Božje življenje. V župniji se rojeva vera ljudi, ki prehaja iz roda v rod. Vsi smo prejemniki vere v Boga od naših pred-

nikov, ki so pripadali župniji. V župniji poslušamo Božjo besedo in prejemamo svete zakramente, da lahko hodimo po poti vere. V župniji je zapel zvon našim prednikom in bo nekoč zapel tudi nam, ko bomo odšli s tega sveta na Božjo čakalnico pokopališče, kjer bodo naša umrljiva telesa nekoč vstala od mrtvih.

Tudi župnija Veržej ima svojo časovno kronologijo, ki se je začela s 1. aprilom 1891, ko je tukajšnji takratni kurat Lavrencij – Lovro Janžekovič z dekretom lavantinskega škofa postal njen prvi župnik, čeprav so tukaj že stoletja prej duhovniki delovali kot kurati. Prvi župnik Janžekovič je tukaj opravljal župniško službo 30 let.

Umrli je pred sto leti, 17. septembra, in je pokopan na tukajšnjem veržejskem pokopališču.

Salezijanci so v Veržej prišli že leta 1912 in zato je bilo pričakovati, da bodo prej ali slej prevzeli tudi župnijo: življenje Marijanišča in veržejske župnije se je pred 100 leti začelo prepletati v skupno pastoralno dejavnost v duhovni in kulturni blagor same župnije, kakor tudi vse bolj tudi celotne Prekije in Prekmurja.

Od prvega salezijanskega župnika dr. Franca Volčiča do sedanjega mag. Jožeta Pozderca je v veržejski župniji delovalo 19 župnikov. Eden izmed teh je tudi škof Peter. Starejši se spominjate večine teh župnikov. Različni značaji so to bili, različne sposobnosti so imeli ti župniki, vendar pa je pri vseh bil izrazito opažen isti salezijanski duh, ovenčan z močno ljubeznijo do Marije Pomočnice, sv. Janeza Boska in do mladine.

Dobremu Bogu moramo danes dati veliko zahvalo, da je v obilju razlil svojega Duha na mnoge tukajšnje salezijance, kakor tudi na mnoge veržejske župljane in okoličane. Iz župnije so izšli štirje duhovniki, dva salezijanca Anton Hanželič in Anton Rozmarič, trije škofijski Jože Cimerman, Branko Ogrizek in Srečko Fras ter trije salezijanski bratje iz družine Kuhar: Matija, Štefan in Ivan. Že tržan Anton Puščenjak in njegove tri sestre so v davni preteklosti dobro izpričali pred Veržejci, salezijanci in lavantinsko Cerkvijo, kako čudovito je lahko bogastvo, ki se namenja za vzgojo mladih. Takšno bogastvo ne propade in ne trohni, temveč ostane in oznanja Božja dela. Iz te Puščenjakove zapuščine se po več kot 100 letih nadaljuje vzgoja mladih za vero v župniji in Marijanišču.

Jože Pozderek, župnik

Foto: Marko Suhovec

AKTIVNOSTI V ROKODELSKEM CENTRU DUO VERŽEJ

Sezona je za nami in poletje je bilo precej spestro. V rokodelskem centru se je zvrstilo veliko skupin in posameznikov, ki so si pridobili nova znanja, kupili kakšen izdelek ali samo enostavno izkusili to edinstveno izkušnjo, kako iz navadne gline narediti uporaben izdelek.

V mesecu septembru smo zaključili z vsemi aktivnostmi v sklopu projekta Ethos Land v okviru programa sodelovanja Interreg V-A SI-HU 2014-2020, ki je sofinanciran iz sredstev ESRR, po pogodbi o sofinanciranju št. SI-HU190.

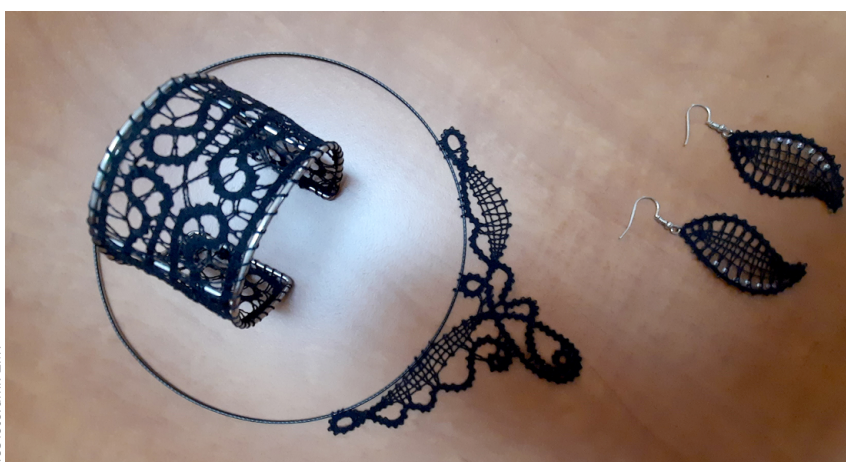
Tako smo 6. julija izvedli tematski dogodek »Z roko v roki«, kjer so številni obiskovalci sodelovali v treh različnih delavnicah in prisluhnili predstavitvi naravnih gradenj gospoda Stojana Habjaniča. Popoldan je bila na stojnicah predstavljena lokalna ponudba živilskih izdelkov, rokodelskih izdelkov, prav tako so se na stojnicah predstavljali partnerji v projektu.

V začetku septembra so naše hiške napolnili udeleženci dveh terapevtskih kolonij. Skozi ustvarjalne delavnice in ostale aktivnosti smo jim približali ročno delo in spretnosti, ki so jih bili že kar precej večji. Učenje tehnik in spoznavanje materialov je potekalo skozi igro in druženje. Za nagrado pa smo si privoščili tudi piknik, kino in sladoled.

V sklopu operacije »Mala šola lončarstva« (3. JR LAS Prlekija, sofinanciran v sklopu CLLD LEADER in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje) smo skozi poletje izvedli dvajset lončarskih delavnic za otroke. Želeli smo bližnji in tudi širši okolici ponuditi izkušnjo za otroke, kako je delati z glino. Jim predati vsaj košček lončarskega znanja in jih navdušiti za rokodelstvo. Otroška igrivost in domišljija nima meja in tako so nastali prekrasni izdelki, ki so si jih otroci lahko odnesli domov.

V soboto, 28. 8. 2021 smo v razstavnem prostoru Rokodelskega centra DUO odprli čipkarsko razstavo, na kateri klekljarice - skupina Mürske ribice, predstavljajo svoje delo zadnjih petnajstih let. Na razstavi sodeluje tudi Filatelistično društvo Maribor s čipkarsko filatelističnim eksponatom Zanke in zobci, avtorja Milka Lineca. Vabljeni na ogled!

Iris Balažič

Vse foto: arhiv ZMW

BROTVA V PRLEKIJI NEKOČ

Še se si danes razlagamo kot podedovana ali družbeno priznana in obvezujoča ravnanja posameznika ali skupnosti ob določeni priložnosti, z namenom, da se vzdignejo nad vsakdanjost. V grobem jih delimo na tri sklope, in sicer na šege življenjskega kroga, na letne šege, ki se navezujejo na praznično leto, ter delovne šege. Prav delovne šege se najbolj izgublja in jih nadomeščajo nove, saj izginjajo skupinska dela, ki so bila nekoč na podeželju del vsakdanjika. Skupinska dela, kot so bila košnja, žetev, mlatev, kóp v vinogradu, ličkanje, trenje lanu in številna druga, se več ne izvajajo, ali pa jih je nadomestila mehanizacija, ki ne zahteva večjega števila delavcev. Eno redkih skupinskih del, ki se je na območju Prlekije ohranilo, je trgatav ali brotva, ki je splošno, čeprav pogosto s pomočjo mehanizacije, povečini še vedno skupinsko delo.

Še v 19. stoletju so z *brotvami* pričeli sredi meseca oktobra. V Novicah, leta 1865 so mlade viničarje učili, da trgatav ne bi smela biti pred godom svete Terezije, to je 15. oktobra, saj takrat grozdje dobro dozori, obenem pa zaradi slabega vremena ne bi smela biti po prazniku vseh svetih. V začetku in sredini 20. stoletja so se večinoma držali ljudskega verovanja, da so pričeli s trgatvami po godu svetega Mihaela, 29. septembra.

Ker je bilo grozdje namenjeno predvsem za vino, je do *brotve* veljalo skoraj za prepovedan sad, kar se izraža tudi v šegah. V Ljutomersko-Ormoških goricah je bila poznana šega, da če mati, ki ima pokojno dete, pred angelsko nedeljo (to je prva nedelja v septembru) ne okusi grozdja, prinese rajnemu detetu angel jagodo. Kot vemo so v prleških goricah ptiče odganjali s klopotci, v času zorenja grozdja pa so tisti, ki so bili doma ob vinogradih, pogosto domače kokoši zapirali v lesene *kobače*, da ne bi zašle v vinograd in zobale grozdja. Otrokom so z namenom, da ne bi zobali nezrelega grozdja pripovedovali, da se v grozdju skrivajo kače.

Ko je napočil dan trgatve, so pričeli prihajati povabljeni *broči*. Po stari šegi so dan trgatve naznanili s pokom možnarja, podobno kot na veliko noč, saj je bila *brotva* eno bolj slavnostnih del, za katerega, podobno kot na *kožiuhanju* in *česanju perja*, delavci niso dobili drugega plačila kot bogato pojedino, za katero so navadno klali okrog 120-kilogramskega prašiča *prolenka*. V sredini 20. stoletja je namesto pokanja z možnarji gospodar naznanil začetek trgatve tako, da je ustrelil s puško in tako *"pregnal kače iz grozdja"*. Na dan trgatve so namreč lahko otroci in ostali brači zobali grozdje po mili volji.

Ko so prišli v vinograd, so se delavci razporedili v vrsto, ali kakor so rekli po starem *"v jan"* in tako pričeli z obiranjem grozdja. Grozdje so navadno rezali z majhnimi noži imenovanimi *sklüpeci* ali *balažeki*, nekateri pa tudi z ukrivljenimi noži *vijaki* in *goričkimi škarjami*. Grozdje so trgali v lesene škafe in vedra, pa tudi v pletene košare. Ko so posode napolnili, so navadno z glasnim krikom klicali *pütare*, ki so z lesenimi *pütami* grozdje nosili na prešo ali v lesene kadi, pri tem pa so si vsako odneseno *püto* zaznamovali z zarezo na palici ali *rovašu*. Na koncu so palico opazovali in primerjali, koliko *püt* je kateri izmed njih odnesel. Stara šega pri *pütarjih* je bila, da so pazili, da jim kdo ne bi vsipal grozdja za ovratnik, saj bi to naj pomenilo, da fant ne bi mogel dobiti dekleta in se ne bi poročil.

Gorican dovlejo piti; Plešivica, 1972

Med trgatvijo so se broči šalili in se veselili, prepevali in vriskali, da se je daleč okrog slišalo kje je trgatav. Ko so obrali zadnji trs na *sepu* goric, je sledila še stara šega, da so *"dali goricam piti"*. To so naredili tako, da so odrezali tri rozge ali listne peclje, na njih pa nataknili tri grozdne jagode ter se tako zahvalili vinogradu za dobro letino, ter ga prosili, da bi še naprej dobro rodil. Kdo je dal goricam piti, se je od kraja do kraja razlikovalo - ponekod je to storil gospodar, najstarejši *broč*, najbolj *"rodna"* ženska ali pa nedolžen otrok. S tem se je delo v vinogradu za tisto leto simbolično končalo, čeprav je veljal ljudski rek, da *"se morata na sepi goric srečati zodja püta grozdja pa prve tolige gnoja"*. S tem so nakazovali na to, da je potrebno vinograd dobro obdelovati in gnojiti, če želiš dober pridelek. Župnik Anton Kremlj je že leta 1844 opisal, kako je gospodar v Ljutomerskih goricah žegnaval svojo gorico z besedami: *"Bolj bon te gnojija, bolj boš mi rodila. Bolj bon te groba, več bon doba"*.

Prešari so pozno v noč na lesenih prešah stiskali grozdje in ko so bili žejni, so imeli navado, da so začeli po lesenem podu *zvoniti* z orodjem, predvsem odrezanimi motikami, s katerimi so razdirali koš grozdja, to pa je bil znak gospodarju, da jim prinese pijačo. Grozdje so navadno stiskali tako, da so pod *prešpanom* naredili stožčast kup grozdja, ki so ga obdajali z leskovimi obroči, ki so bili proti vrhu koša vedno manjši. Pred načinom postavljanja koša z leskovimi obroči so nekoč grozdje stiskali tako, da so kup grozdja ovijali z debelo vrvjo pleteno iz slame, ki so jo imenovali *cüh-ta*. Ker je bila ta vrv pletena iz slame, se je navadno *napila* mošta, od koder izvira izraz, ki ga slišimo še danes: *"Pijan je kak cüh-ta."*

Tadej Murkovič

KASAŠKI ŠPORT V PRVIH DESETLETJIH PO 2. SVETOVNI VOJNI (3. DEL)

Druga svetovna vojna je seveda močno zaznamovala tudi kasaški šport. V času med leti 1941 in 1945 ni bilo organiziranih dirk, obubožani in prizadeti kmetje pa si od vojne niso opomogli še več let. Vojna je ostro presekala stalni napredek kasaške reje od 1. svetovne vojne, še dodatne udarce pa je reja doživela neposredno v prvih povojnih letih.

Okupator je proti koncu vojne "odgnal" večje število konj, obdobje zadrug pa ni bilo naklonjeno kasaški reji, v knjigi Ljutomerske konjske dirke piše Angelos Baš. Prva leta po vojni so zabeležena pogosta nasprotovanja konjskim dirkam, češ da gre za "kulaški" šport. Drastično je upadlo tudi število plemenskih žrebcev in številčnost kasačev se je znižala. Je pa na drugi strani rasla kvaliteta, saj so imeli odbiro plemenskih kobil, ki so nadaljevale rejo. V naslednjih desetletjih je konja kot delovno sredstvo izrinil traktor in kasači so postali izključno za "šport in luksuz". Obisk dirk je bil sicer v prvih letih zelo dober, celo večji kot pred vojno, a je kasneje, z obdobjem zadrug, začel upadati. Zanimanje je začelo naraščati znova po letu 1970.

Vsled vsega navedenega je upadlo število rejcev in voznikov, ki se je do šestdesetih let prejšnjega stoletja v Ljutomerskem okolišu zmanjšalo na približno 30. Rasla pa je kvaliteta treninga in vožnje v dirki, pri čemer je imel pomembno vlogo Jernej Bolkovič, po rodu iz Bunčanov, ki je bil najboljši voznik kobilarne Turnišče (pri Ptuj) in je leta 1961 prišel delat na ljutomersko plemenilno postajo, hkrati pa je za zasebno plačilo prevzel tudi trening kasačev, ki so mu jih zaupali nekateri lastniki. Bolkovič je z modernimi prijemi dosegal mnoge uspehe, konje pa je imel nastanjene na dirkališču, kar je bila njegova prednost, saj so ceste zaradi povečanega prometa in asfaltiranja postajale neprimerne za trening.

Veržejski rejci in vozniki so bili uspešni tudi po 2. svetovni vojni. Med najvidnejšimi so bili Franc Galunder ml. iz Veržeja, Jožko Slavič st. iz Bunčan, Lojze Špindler iz Bunčan, Jožef Seršen iz Veržeja, Branko Seršen iz Banovcev, Mirko Hanžekovič iz Veržeja in drugi.

Vito Šadl

Jernej Bolkovič, ki velja za enega najboljših trenerjev in voznikov 20. stoletja, je bil po rodu iz Bunčan.

Med voznicami dvovpreg je po drugi svetovni vojni tekmovala tudi Alojzija Seršen in leta 1957 v Ljutomeru dosegla zmago, za katero je prejela plaketo, ki je razstavljena v muzeju ljutomerskega kasača v Ljutomeru.

POHOD Z UČENCI OSNOVNE ŠOLE VERŽEJ

Letos mineva 30 let od osamosvojitve Republike Slovenije in 30 let od agresije Jugoslovanske ljudske armade, milice zveznega sekretariata za notranje zadeve in zvezne carine na pravkar ustanovljeno novo državo. Vojaki teritorialne obrambe Republike Slovenije, slovenski miličniki in drugi pripadniki organov za notranje zadeve so se agresiji uprli z orožjem.

Enako pomemben je bil prispevek upravnih organov takratnih občin, civilne zaščite, narodne zaščite in prostovoljcev. Prebivalci Pomurja so pomagali pri postavljanju barikad, ki so zaustavile ali vsaj upočasnile prodor oklepno mehaniziranih kolon Jugoslovanske ljudske armade. Pomembno vlogo je odigralo naše zdravstvo, kjer so pomagali pomoči potrebnim ne glede na stran v vojni.

Pomurski novinarji so bili v prvih bojnih vrstah in so obveščali prebivalce o tem, kaj se dogaja in dvigali moralo. Pomemben je bil prispevek prebivalstva, ki se ni uprlo z orožjem, ampak so pomagali kot so lahko.

V Pomurju je bila skoraj polovica bojnih spopadov z Jugoslovansko ljudsko armado od vseh v celi državi. Zaradi tega je prav, da se ne pozabi, da nam država ni bila podarjena ampak priborjena v krvi in pogumu prebivalcev Pomurja. Prav tako to niso bili prvi znaki poguma in zavednosti tukajšnjega prebivalstva. To se je že pokazalo na prvem ljudskem taboru v Ljutomeru, v sodelovanju z generalom Maistrom in v uporabi zoper okupatorja v II. svetovni vojni.

Zaradi tega si veterani in pripadniki domoljubnih in veteranskih organizacij prizadevamo, da se ne pozabi na te dogodke in ljudi, ki so v njih sodelovali. Koordinacija domoljubnih in veteranskih organizacij se je zato odločila, da ob 30. letnici osamosvojitve Republike Slovenije povabi učence in učenke osnovnih šol, da se sprehodijo od pomnika do pomnika dogodkov prejšnjega stoletja in jih tam spomnijo na ta pomemben del naše zgodovine.

Zavedamo se, da poznavanje zgodovine naroda ni edini del vzgoje domoljubja, vendar pa je vseeno pomemben del in pomemben prispevek k ustvarjanju in utrjevanju domoljubja. Zaradi tega je dne, 10. 6. 2021 koordinacija domoljubnih in veteranskih organizacij, s pomočjo Občine Veržej in Osnovne šole Veržej izvedla veteranski pohod z učenkami in učenci te osnovne šole od pomnika do pomnika prejšnjega stoletja. Tam so predstavniki domoljubnih in veteranskih organizacij predstavili obdobje, za katerega je bilo postavljeno spominsko znamenje.

PVD SEVER ZA POMURJE

RAZSTAVA VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991 - OSAMOSVOJITVENA VOJNA V POMURJU JE GOSTOVALA V BANOVCIH

V okviru praznovanja 30-letnice osamosvojitvene vojne v Republiki Sloveniji, so predstavniki PVD Sever za Pomurje, pododbor Ljutomer, OZVVS Ljutomer in OZSČ Ljutomer z Občino Veržej, v Banovcih, v parku pred Termami Banovci, postavili ulično razstavo z naslovom »VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991 - OSAMOSVOJITVENA VOJNA V POMURJU«.

Slavnostna otvoritev ulične razstave je bila dne, 18. 8. 2021, ob 11 uri. Razstava je bila na ogled do 2. 9. 2021. Na slavnostni otvoritvi je bil osrednji govornik podpredsednik PVD Janez Vencelj. Predstavil je razstavo in jo tudi odprl. Otvoritve se je udeležil tudi župan Občine Veržej Slavko Petovar, ki je prisotne nagovoril v svojem imenu in v imenu Občine Veržej.

Dne, 18. 8. 2021 se je podpredsednik PVD Janez Vencelj v Banovcih srečal z županom Občine Veržej Slavkom Petovarjem. Ob srečanju mu je predal knjigo "Prlekija v ognju osamosvojitvene vojne 1991 - Ljutomer". Knjigo mu je izročil kot soavtorju.

PVD SEVER ZA POMURJE

Vse foto: Janez Vencelj

ULIČNA RAZSTAVA VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991 - OSAMOSVOJITVENA VOJNA V POMURJU

V pripravih na praznovanje 30. obletnice vojne za Slovenijo 1991 smo vsa štiri Območna združenja veteranov vojne za Slovenijo, Območna združenja slovenskih častnikov v Pomurju in Policijsko veteransko društvo Sever za Pomurje pripravili ulično razstavo VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991 s podnaslovom OSAMOSVOJITVENA VOJNA V POMURJU.

Avtorji gradiva za razstavo so najvplivnejši udeleženci omenjene vojne, zato so vsi prikazani dogodki resnični, brez olepšav in prikazujejo dejansko stanje, kot se je dogajalo takrat pred več ko tridesetimi leti.

Razstava je namenjena širši javnosti za ohranjanje spomina na tiste težke čase, posebej pa je namenjena mlajšim generacijam, saj bodo na ta način spoznali, kaj se je dogajalo v osamosvojitvenem procesu Republike Slovenije. Izdelana je tudi kot učni pripomoček učencem osnovnih in dijakom srednjih šol. Vsem pa naj služi kot opomin, da se kaj takega ne bi več nikoli ponovilo.

Razstava prikazuje dogodke pred osamosvojitveno vojno, pomembne dogodke med osamosvojitveno vojno in po njej.

Prvi pomembnejši dogodek sega v leto 1989, ko je vodja tedanje še jugoslovanske Republike Srbije Slobodan Milošević napovedal miting resnice v centru Ljubljane, pred parlamentom in Cankarjevem domom, na katerega naj bi prišlo milijon ljudi iz cele Jugoslavije, seveda največ iz Srbije. Namen je bil jasen, povzročiti nered, kar bi bil razlog za posredovanje JLA in bi na ta način zrušila tedanjo politično vodstvo Republike Slovenije. Toda to so preprečili slovenski policisti, takrat še miličniki, ki so rekli odločni ne. Zablokirali so vse pomembnejše cestne in železniške povezave na meji s Hrvaško in zagotovili so, da nobena organizirana skupina iz republik nekdanje Jugoslavije ne bo prišla v Slovenijo. To je bila prva zmagà v procesu osamosvojitve Slovenije, kar pa je omogočilo prve večstrankarske volitve leta

1990, na katerih je prepričljivo zmagala koalicija DEMOS.

Drugi še pomembnejši prelomni dogodek za Slovence je bil plebiscit 23. 12. 1990, na katerem so se slovenski državljani odločali, ali bodo še naprej živeli v skupni državi Jugoslaviji, ali pa bodo živeli v samostojni Republiki Sloveniji. Udeležba na referendumu je bila rekordna, 93 % volilnih upravičencev se je udeležilo glasovanja in kar 88,5 % se jih je odločilo za samostojno Slovenijo.

V nadaljevanju razstave so prikazani dogodki iz začetka leta 1991, ko je bil izveden poizkus odvzema orožja Teritorialni obrambi s strani JLA, in poizkus napada na učni center slovenske vojske v Pekrah.

Končno je sledil 25. junij 1991, ko je bila pred parlamentom v Ljubljani, ob udeležbi več tisočglave množice, razglašena neodvisnost in samostojnost Republike Slovenije. Izobešana je bil slovenska zastava, zaigrana je bila slovenska himna in takrat je takratni predsednik predsedstva Republike Slovenije spregovoril zgodovinske besede: »Danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan.«

In ta dan je prišel že takoj naslednji dan, iz vojašnic so pričele prodirati oklepne enote, ki so rušile in uničevale vse pred sabo, kar je podrobno prikazano na razstavi. Posebej je potrebno poudariti prodiranje oklepnih enot iz vojašnice Varaždin preko Ormoža in Murskega središča, da zajamejo mejna prehoda Gornja Radgona in Dolga vas. Obe enoti nista prebila blokad, zato sta se vrnila na Hrvaško in poizkusili priti na cilj po drugi poti.

Vsepovsod so sovražne enote naletale na močan odpor pripadnikov teritorialne obrambe in policije, v razstavi so prikazani spopadi od Ormoža, Kačur, Gibine, Razkrižja, Pristave, Presike, Kačur, Veržēja, Stare nove vasi do Gornje Radgone, kjer so potekali najhujši spopadi, v katerih je bilo porušenih precej hiš, uničen je bil tudi zvonik na radgonski cerkvi, padla pa naj bi tudi prva civilna žrtev v osamosvojitveni vojni. Podrobno pa so predstavljeni spopadi na mejnih prehodih in stražnicah v Prekmurju.

V vojni je aktivno sodelovala civilna zaščita, lokalne skupnosti, zdravstvene ustanove, gospodarska podjetja, vse pa je potekalo v veliki podpori civilnega prebivalstva, ki je aktivno sodelovalo pri postavljanju barikad in zagotovitve nastanitve enotam teritorialne obrambe in policije v svojih domovih.

V tistih težkih časih se je pokazala enotnost in sodelovanje tako političnih strank kot prebivalcev Slovenije, zato smo tudi uspeli premagati četrto najmočnejšo armado v Evropi po enajstih dneh vojne.

Razstava je bila krstno postavljena v Murski Soboti, konec julija smo jo postavili v okviru občinskega praznika Občine Ljutomer na Glavnem trgu v Ljutomeru, nato smo jo postavili v okviru občinskega praznika občine Razkrižje pred kulturnim domom, od tam pa smo jo selili v Banovce v park pred vhodom v Terme Banovci.

Od 2. 9. 2021 je razstava postavljena v okviru občinskega praznika občine Križevci v vaškem jedru ob pločniku

nasproti pošte in prepričan sem, da jo je zaradi številnih prireditev v okviru občinskega praznika obiskalo precej obiskovalcev.

Razstava bo postavljena v križevcih vse do 20. 9. 2021, in ker je na sporedu še nekaj prireditev, vas vabimo, da si razstavo ogledate v čim večjem številu.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem županji Občine Ljutomer in županom občine Križevci, Razkrižja in Veržēja, da ste nas počastili s svojim obiskom na posameznih otvoritvah, in da ste nam omogočili razstavo v vaših občinah in brezplačen razstavni prostor. Enaka zahvala gre tudi Termam Banovci za brezplačen razstavni prostor v čudovitem okolju.

Na koncu pa še zahvala Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo Ljutomer, Policijskemu veteranskemu društvu Sever za Pomurje, članom Območnega združenja slovenskih častnikov Ljutomer in vsem ostalim, ki ste sodelovali pri organizaciji postavitve razstave.

Predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Ljutomer
Jože Roškar

DELO PGD VERŽEJ

Še vedno smo v času, ko nam življenje, kot smo ga bili vajeni, kroji epidemija kovida. Ko smo že mislili, da se stanje počasi umirja, se je le-to zopet začelo poslabševati. Epidemija je pustila posledice, ki jih že čutimo in še jih bomo čutili tudi gasilci. Zaradi stanja je zastalo izobraževanje članstva, ki je še kako pomembno za izzive, s katerimi se srečujemo gasilci pri svojem delu. Še najhuje je, da se ne morejo izobraževati mladi, kar bo pustilo dolgotrajne posledice, ki se bodo občutile šele čez čas.

Vseeno pa smo v našem društvu opravili nekatere naloge, ki so neizbežne za nemoteno delovanje. Izvedli smo redni letni pregled vseh treh društev v občini. Prav tako smo v mesecu avgustu izvedli redni letni občni zbor. Zavzeto in skrbno smo načrtovali tudi svečano akademijo ob 140-letnici društva, ki smo jo nameravali pripraviti zadnjo soboto v septembru. Ker smo ob vsem dogajanju v zvezi z epidemijo uvideli, da je nebo mogoče izpeljati kot smo si zamislili, smo jo odpovedali in se odločili, da jo bomo uresničili prihodnje leto. Seveda upamo, da se bo stanje z epidemijo do takrat že umirilo in bomo lahko pripravili prevzem obnovljenega gasilskega doma in svečanost ob 140-letnici društva.

Na občnem zboru je bil predstavljen tudi plan dela za letošnje leto, kolikor še ga je ostalo. Pomembno pri tem je, da se je sprejel sklep o rušitvi objekta pri gasilskem domu, znan kot odkup, in se uredi zelenica. V tem času je že bila na ogledu predstavница spomeniškega varstva, ki si je objekt ogledala in sedaj čakamo na papirje, da si lahko pridobimo gradbeno dovoljenje za rušenje objekta. Za ta korak smo se odločili predvsem iz varnostnih razlogov, saj je objekt v zelo slabem stanju in je kot tak tudi nevaren, tako za gasilce, ko izvajamo vaje, kot za sosede in mimoidoče. Bilo je tudi nekaj predlogov za popravilo objekta, vendar je v takem stanju, da obnova ni ekonomsko smiselna.

V upanju, da se bo življenje počasi začelo vračati v okvirje kot smo ga bili vajeni, vas lepo pozdravljamo z gasilskim pozdravom: NA POMOČ.

Mihael Kolbl, predsednik PGD Veržej

Vse foto: Janez Vencej

DAN ČEBELARJEV NA SEJMU AGRA

Dne 22. 8. 2021 je na sejmu AGRA bil dan čebelarjev. Poleg številnih čebelarjev in čebelark so se čebelarskega dne udeležili tudi gostje, in sicer Minister za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano g. Jože Podgoršek, poslanec državnega zbora mag. Dejan Židan, predsednik ČZS g. Boštjan Noč, predsednik uprave sejma AGRA g. Janez Erjavec, župani pomurskih občin, predsedniki društev in pokrajinskih zvez.

Dan se je pričel svečano z razglasitvijo in podelitvijo priznanj 2. mednarodnega ocenjevanja medenih pijač in 20. ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo. Čebelarji ČD Veržej tokrat nismo sodelovali na ocenjevanju, saj zaradi slabe letine nismo točili nič sortnega medu.

Čebelarji Čebelarske zveze društev Pomurja smo na ta dan razvili svoj prapor. Trak za prapor iz naše občine sta prispevala Občina Veržej in Čebelarsko društvo Veržej, za žebliček pa iz našega društva Mirko Trstenjak in Alojz Novak. Glavni sponzor je bil MEDEKS d.o.o. Donatorji so prispevali finančna sredstva za 57 trakov in 107 žebličkov. Prapor je od predsednika ČZS prevzel predsednik ČZDP g. Štefan Šemen. G. Šemen je tudi skupaj z upravnim odborom najbolj zaslužen, da smo čebelarji Pomurja prišli do svojega praporja.

Po prevzemu praporja smo čebelarji prisostvovali predavanju Ocena letošnje čebelarske sezone in priprava čebel za uspešno prezimovanje. Ker je tema bila zelo aktualna, je sledila živahna razprava.

Dan se je končal z odprtjem visokotehnološkega vzorčnega sejemskega čebelnjaka, ki ga je svojemu namenu predal Minister za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Čebelarji smo si po programu ogledali še stojnico ČZS in stojnice drugih razstavljalcev. Čebelarji smo tako na sejmu preživeli lep dan in si želimo, da bomo tudi v bodoče na sejmu imeli svoj dan.

Alojz Novak

DRUŠTVO UPOKOJENCEV VERŽEJ
V LETU 2021

V prvi polovici leta 2021 so zaradi korona virusa odpadle vse dejavnosti društva, saj smo upokojenci rizična skupina.

V mesecu juniju so se razmere malo umirile, zato smo 4. junija organizirali pohod v Bunčane in pogostitev, ki se ga je udeležilo 96 članov.

9. julija smo organizirali izlet na Slovensko obalo, kate-rega se je udeležilo 61 članov. Najprej smo si ogledali cerkev srca Jezusovega v Spodnjih Škofijah, ki je bila zgrajena leta 1934. Potem smo se zapeljali do kopališča Žusterna, kjer so se nekateri udeleženci izleta kopali, ostali pa smo si ogledali mesto Koper. Sledil je avtobusni ogled mesta. Kosilo smo imeli v pivnici in restavraciji Emonec, kjer smo se odžejali z domačim pivom.

Po kosilu smo se zapeljali na razgledno točko v Marežigah, kjer se nahaja prva vinska fontana v Sloveniji. Marežige so hrib nad Koprmo, na nadmorski višini 224,3 m, s 561 prebivalci. Nekoč so se tamkajšnji domačini ukvarjali z vinogradništvom, živinorejo in mlekarstvom, danes pa se predvsem ukvarjajo z vinogradništvom in oljkarstvom. Leta 2018 so postavili prvo vinsko fontano, kjer smo si ob čudovitem razgledu na slovensko obalo privoščili odlična odprta vina iz lokalnih kleti in vrhunska vina kleti Vinakoper. V poznih urah smo se dobro razpoloženi vračali domov.

Udeležili smo se dogodka Slovenska bakla. Dne, 24. 6. 2021 so na teku, ki je izražal podporo slovenskim olimpijcem na poletnih igrah v Tokiu, nosili slovensko baklo in zastavo v podobi olimpijske zgodbe tudi člani društva upokojencev.

Ženska ekipa se je dne, 1. 7. 2021 v gostilni Gezove grabe na Moti udeležila tekmovanja v pikadu in dosegla 6. mesto. Dne, 9. 9. 2021 sta se mednarodnega prijateljskega, družabnega in športnega srečanja na Moti v gostilni Motarske jame udeležili moška in ženska ekipa v pikadu. Ženska ekipa je dosegla 2. mesto, moška ekipa pa 3. mesto.

Članice sekcije ročnih del smo sodelovale na razstavi ročnih del v okviru prireditve Nepopustljivo srce, ki je bila odprta prvi teden v mesecu septembru v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti.

Upokojencem še vedno nudimo pomoč pri nabavi brezplačnih medkrajevnih vozovnic, še vedno se zainteresirani lahko oglasijo pri tajnici društva ge. Liljani Zorec. Veljavnost lanskanih vozovnic je bila podaljšana še za eno leto.

Upamo, da se bodo razmere kmalu spremenile, saj starejši komaj čakamo številnih druženj, ki smo jih imeli prejšnja leta.

Tekst in foto Silva Krajnc

V BANOVCIH ZDRUŽILI KORISTNO S PRIJETNIM

Prvi teden v septembru je bilo v Banovcih zelo veselo. V Turističnem društvu smo pripravili prijetno in zanimivo opravilo, ki ga dandanes vidimo le še tu in tam. Večino kmečkih opravil se v današnjem času opravi strojno in medsosedska pomoč izgublja na pomenu. V TD Banovci se tega dobro zavedamo, zato imamo v programu med drugim tudi obujanje starih kmečkih običajev. Kar nekaj let smo vztrajali pri kožuhanju - ličkanju koruze. Ker pa je potreba po koruzi v storžih postala redkost, smo se odločili, da leto izvedemo ročno trebljenje buč. Nekoč so se buče trebile ročno na kmečkih dvoriščih ali na njivi in prav ta stari na-

ZAPLEŠITE Z NAMI

V sklopu KD Slavko Osterc Veržej ima folklor dolgoletno tradicijo. Nekateri člani Starejše folklorne skupine, v sklopu katere plešejo naši najžlahtnejši, se v plesu udeležujejo že čez 50 let. A ne vsi. Nekaj članov se nam je pridružilo v zadnjih letih, da so si tako zapolnili prosti čas, ko so se upokojili. Spet drugi zaplešejo še ob službenih obveznostih in se tako sprostijo. Nekaj pa je skupno vsem – veselje ob druženju, občutek za preteklost in ljubezen do plesa.

Skupino trenutno sestavlja 5 parov – veseli pa bomo novih članov. Dobivamo se enkrat tedensko, ob torkih, in sicer ob 19. uri. Naše vaje potekajo v župnijski dvorani veržejskega župnišča. Vabljeni v naši družbo!

čin smo želeli prikazati otrokom in gostom iz term, ki jim je samoumevno, da se bučno olje dobi v trgovini.

Dogodek smo povezali s prijetnim druženjem s pobratenim TD Oplotnica. Prireditve smo popestrili s kulinariko iz bučnih semen, seveda pa ni manjkalo tudi druge jedače in pijače, predvsem pa dobre volje, ki je ob zvokih harmonike in ubranih glasov trajala kar v noč.

Pa še zanimivost dneva. Lan, učenec 3. razreda, je strelil 9 buč. Ženske pa smo v vlečenju vrvi premagale moške, ki še dandanes ne morejo preboleti poraza. Povratna tekma bo prihodnje leto.

Majda Kolbl

KONCERT GLASBENEGA SESTAVA FS LEŠČEČEK

Obdobje koronske sezone za naše plesalce ni prineslo počitka, še manj pa za naše muzikante. Naši pridni člani glasbenega sestava Leščeček so se namreč odločili, da bodo v začetku julija pripravili svoj prvi samostojen koncert z naslovom »Zapojmo in zaigrajmo pod kostanji«. Koncert je potekal na Trgu Slavka Osterca v Veržaju, v večernih urah. Naši glasbeniki so si program zastavili zelo dinamično in ambiciozno, saj se jim je na odru pridružila tudi moška in ženska vokalna skupina Leščeček ter plesalci in gostje, program pa sta hudomušno povezovala naša plesalca Ivan in Sara. Veselo je bilo!

Tjaša Rantaša

SPREJEM NOVINCEV

Vseptembru smo Leščečki v našo veliko plesno družino sprejeli kar 5 novincev, tri plesalke in dva plesalca. Veseli smo, da so postali del nas. Želimo jim obilo plesnih korakov, novih prijateljstev, nastopov in nepozabnih turnej. Dobrodošli med nami!

Nejc Kuzma

Foto: Marko Suhovec

NOVI ROBCI IN NASTOP NA ČIPKARSKI RAZSTAVI MÜRSKIH RIBIC

Leščečki smo v prejšnjem mesecu dobili prečudovite folklorne robce, ki bodo od sedaj naprej del naše kostumske podobe. Robci so del naših pridnih veržejskih klekljaric, Mürskih ribic. Leščečki se jim zahvaljujemo za njihov trud, dobro voljo in čas, ki so ga vložile v delo. Zelo smo veseli, da so nam pomagale pri uresničitvi naše dolgoletne želje. Da naša veržejska društva delujejo v sožitju, pa se lahko pohvalimo, da je tudi naš muzikant Ambrož, z glasbenim programom popestril njihovo odprtje čipkarske razstave, ki so jo pripravile za 15 let delovanja.

Dominik Černjavič

POMOČ DRUŠTVU PODEŽELSKIH ŽENA GORNJA RADGONA

Dne 12. septembra smo Leščečki preživeli lep in deloven dan. Skupaj z društvom podeželskih žena Gornja Radgona smo se lotili domačega kmečkega opravila »sunčnične pogače doj rezat«. Leščečki smo se tako naučili, kako so nekdaj pobirali in čistili oziroma klopali sončnice, ter jih pripravili, da so lahko iz njih iztisnili najboljše domače sončnično olje. Z na novo pridobljenim znanjem se bomo tudi Leščečki trudili, da ta običaj ne bo zamrl. Društvu pa se zahvaljujemo za tople sprejem in za čudovito preživeto nedeljsko popoldne.

Jožica Vohar

Foto: Tjaša Rantaša

FJORI IN SAŠA SERŠEN LETOS DOSEGLA ŽE PET ZMAG

Za 6-letnim pramcem Fjorijem iz hleva Seršenovih je vsijajna sezona. Čeprav je na koledarju še nekaj tekmoval, pa imata Fjori in njegov voznik Saša Seršen na svojem kontu letos že 5 zmag, od tega sta v začetku septembra na velikih kasaških dirkah v Ljubljani, v okviru katerih je bil organiziran tudi derbi, zmagala v dirki za veliko nagrado Ljubljane za pokal ljutomerskega kasača.

Fjori je zagotovo najboljši konj Seršenovega hleva vse od znamenite Fite, ki je leta 1991 z Jožetom Seršenom osvojila dirko za pokal Slovenije. Čeprav so od takrat konji Jožeta, Milana in Saše Seršena večkrat dosegali uspehe na slovenskih hipodromih, se noben ne more kosati s 6-letnim kastratom Fjorijem, ki navdušuje vse od svojega debija na kasaških stezah. Že v prvem nastopu je namreč postal državni prvak 2-letnikov, kasneje pa dodal še več odličnih rezultatov, med drugim tudi tretje mesto v derbiju leta 2019.

Foto: Stash Rudolf

Fjori in Saša Seršen sta letos dosegla že pet zmag

Tudi letos sta Milan kot trener in Saša kot voznik polagala velike upe v Fjorija. In ni razočaral - v le osmih nastopih je namreč osvojil kar pet zmag, eno drugo mesto ter dve tretji mesti, eno tudi na hipodromu Treviso v Italiji. Med zmagami izstopa ponovitev lanskoletne zmage v dirki za veliko nagrado Ljubljane za pokal ljutomerskega kasača. Dosegal je izvrstne osebne rekorde, svoj karierni zbir nagrad pa je povišal že na dobrih enajst tisočakov in pol.

Z dvema zmagama se letos lahko pohvali Branko Seršen. Obe je dosegel s konjem Flotom, sicer pa ima ob tridesetih nastopih letos še dve drugi in kar pet tretjih mest. Prav tako 30 nastopov ima letos tudi Rene Hanžekovič. V začetku avgusta je z Lotmerkom OZT dosegel zmago v Ljutomru, poleg tega pa se lahko pohvali še s štirimi drugimi in šestimi tretjimi mesti. Do prve uvrstitve med najboljše tri je v svojem petem letošnjem nastopu septembra privozil tudi Rok Brunec s svojim Dantejem MS, ki kljub častitljivim letom, letos jih šteje že 13, še vedno uspešno konkurira mlajšim tekmeccem.

Vito Šadl

ATLETINJA PIA ŠPUR ZLATA NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU V U14

V soboto in nedeljo 25. in 26. septembra 2021 je v Mariboru potekalo Prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke U14 in U12, katerega se je udeležila tudi odlična atletinja iz Veržeja, Pia Špur, članica Atletskega kluba Pomurje. S svojimi tremi ekipnimi sotekmovalkami Luno Kučan, Niko Golob in Mio Meznarič je v štafeti 4x100 za pionirke U14, s časom 54,30, med 24 ekipami slovenskih klubov, dosegla odlično 1. mesto in si tako prisvojila zlato medaljo.

Pia, iskrene čestitke!

KITAJSKA, DEŽELA RIŽA IN SVILE (3. DEL)

Kakšnih 70 kilometrov severno od Guilina, v okolici kraja Longshen, privablja množice turistov navdušujoča pokrajina, ki jo je oblikoval človek. Nikjer drugje na Kitajskem ni v tolikšnem obsegu toliko terasastih riževih polj. Prebivalci slikovitega območja riževih teras, pripadajo različnim etničnim skupinam. Različnost med etnijami se kaže v gradnji hiš, oblačilih, navadah in prireditvah.

Pot proti terasam riževih polj poteka po ozkih tlakovanih poteh, tako da se je ob srečanju potrebno umakniti, še posebej če pridejo nasproti nosači – taksisti, ki prenašajo turiste ali domačine. Nosači so navzven dajali bolj slaboten videz, zato se raje nisem odločila za storitev, ki so jo glasno propagirali. Da smo na območju monsunskega podnebja, so dokazovala neprestano menjajoča se obdobja deževja, pršenja in nekaj krajših, jasnejših trenutkov. Sveže prepletajoča meglica je še dodatno vplivala na skrivnost slikovite pokrajine. Podeželsko arhitekturo sestavljajo tradicionalne trinadstropne lesene zgradbe. V zadnjem času so se jim pridružile novogradnje v podobnem slogu, namenjene k izboljšanju turistične ponudbe. Privlačnost terasastih riževih polj je vasi prinesla novo obliko gospodarstva – turizem. Prej samooskrbne kmetije so se zdaj delno usmerile v ekološki turizem na podeželju.

Kmetje v novi dejavnosti vidijo lažji in hitrejši zaslužek, zato vse svoje znanje, pridelke, izdelke, hrano in kulturo, ponujajo turistom. Upajmo, da bodo oblasti znale potegniti črto, do katere mere območje prenese obremenitev turizma. Bojazen je tudi v tem, da se zaradi turistične in gostinske dejavnosti, zmanjša interes domačinov za obdelavo riževih polj, kar bi pomenilo kratkoročnost nadaljnjega podeželskega razvoja. Riževe terase Longji, kar pomeni zmajeva hrbtenica, so dobile ime po podobnosti reliefnih oblik zmajem. Teras v današnji podobi so sad več sto letnega trdega dela generacij. Vijugaste terase spomladi z vodnimi bivoli preorjejo in jih spustijo poplavljenе. V prvi polovici junija jih ročno zasadijo z mladimi sadikami riža. Poleti so terase bujno zelene pod rastočim rižem, jeseni zreli riž obarva območje rumenkasto, v

pozni jeseni in pozimi pa terase samevajo pod zmrzaljo.

Za gorske vasi je značilna tudi posebna kulinarika: priprava riža v bambusovih steblih. Stebla narežejo na 25 centimetrov dolge kose, notranjost napolnijo z rižem, sušenim mesom, kikirikijem, kislimi poganjki bambusa in drugimi sestavinami. Luknjo zapečatijo s sladkim krompirjem. Bambus nato žgejo na šibkem ognju dobre pol ure in jed dobi poseben okus po bambusu in dimu.

Zadnja postaja v gorskih vaseh je bil ogled otroškega vrtca. Na prošnjo našega lokalnega vodnika, z obrazložitvijo, da gre za učitelje iz Slovenije, so vzgojiteljice odprle velika lesena vrata. Znašli smo se na dvorišču s petnajstimi otroki, kolikor jih je še ostalo v popoldanskem času. Razgovor je stekel o vzgoji, izobraževanju in problematiki, s katero se srečujejo v teh oddaljenih vaseh. Vzgojiteljica je povedala, da se število otrok v njihovih vaseh zmanjšuje. Vzrok vidi v odseljevanju mladih, ki si boljše življenje poiščejo v večjih mestnih centrih. Poudarila pa je tudi negativno politiko le enega otroka na družino, ki je veljala na Kitajskem že več desetletij. Izpostavila je primer, v katerem je moral mlad par pridobiti celo 50 strani dokumentacije in soglasja desetih najbližjih sosedov, da je pridobil dovo-

ljenje za drugega otroka. Naš obisk je sovpadal s sprejetjem zakona, ki več ne omejuje družino na enega otroka. Lokalni vodnik je dejal, da so po starodavni tradiciji v družini zaželeni fantki. Zato se je v kitajski družbi oblikoval nesposoben, razvajan sloj mladeničev. Kot moške edince so starši in ostali člani družine razvajali, za vse poskrbeli in jim v vsem ugodili. Novorojenke so imele v družini slab položaj. Ko so nosečnice izvedele, da je njihov plod ženskega spola, so se večino odločale za splav. Če je prišlo do poroda, so novorojenke enostavno pustile v bolnišnici. Vodnik je še povedal, da spremenjen zakon ne bo veliko vplival na demografske spremembe, kajti Kitajci so že navajeni na tri članske družine.

S 25 milijoni prebivalcev velja Šanghaj za eno največjih mest na svetu. Ime v prevodu pomeni »mesto nad morjem«. To je mesto čudežnega vzpona. Na vzhodnem obrežju reke Huang He je zrastle »gozd« skoraj 50-tih futurističnih nebotičnikov in čudežnih stolpov, ki se s svojimi višinami vrtoglavo dvigujejo proti nebu. Enkratna kulisa dosežkov moderne arhitekture navdušuje! Silhueta vključuje najvišje stolpnice sveta, kot je nebotičnik Jin Mao, visok 420 metrov. Arhitekti so ga oblikovali z elementi pagode. Šanghajski svetovni finančni center ima obliko slavoloka. Zaradi trapezaste odprtine na vrhu stolpa, so ga poimenovali »odpirak za steklenice«. Za obiskovalce so odprte tri zastekljene razgledne terase. Najvišja je na 474 metrih. S 632 metri je Shanghai Tower druga najvišja zgradba na svetu. Najbolj nora zgradba na vzhodnem bregu je Oriental Pearl Tower - 468 metrov visok televizijski stolp. Njegova cevasta konstrukcija je dopolnjena z enajstimi nadstropji krožne oblike, kjer so zabaviščno središče, restavracije in razkošen hotel.

Šanghaj živi napol v prihodnosti, napol v preteklosti. Na drugi strani mesta še vedno stojijo stare, kolonialne zgradbe, ter več zanimivih svetišč, kjer obrede opravljajo budisti, konfucijanci in pripadniki drugih verstev. Večina zgradb je okrašena z zmajem. Kitajci so že od nekdaj povezovali zmaje z modrostjo in dolgoživostjo, predvsem pa z rodovitnostjo, saj so spomladi in poleti prinašali potrebne padavine za obilno letino. V času mirovanja poljščin pa so zmaji počivali v jezerih.

Posebnost mesta Šanghaj je prav tako ena najhitrejših magnetnih železnic, izdelana v Nemčiji. Center mesta povezuje z 32 kilometrov oddaljenim novim šanghajskim letališčem. Hitrost vlaka doseže neverjetnih 431 kilometrov na uro. Občutek v vlaku ni nič kaj posebnega - hitrosti se zaveš šele, ko pogledaš skozi okno. Joj, kako vse drvi!

Brez ogleda tradicionalne izdelave svile na Kitajskem seveda ne gre. Še zmeraj so Kitajci ponosni na skrivnost izdelave fine, mehke tkanine, ki so jo kar 3000 let skrivali pred Evropejci. Po kitajski legendi naj bi cesarica nastanek svilne niti naključno odkrila v nasadu murv, ko ji je kokon padel v čaj in se pri tem začel odvijati. Skrivnost nastanka svilne niti pa sta v Evropo pretihotapila misijonarja, ki sta v izdolbene palice skrila jajca sviloprejk. Prava kitajska svila ima še danes sloves in ceno.

Ljudska republika Kitajska se danes uvršča na drugo mesto največjih gospodarstev na svetu in je največja svetovna izvoznica. S svojo vlogo druge največje posojilodajalke na svetu je še učvrstila svoj položaj na mednarodnem trgu. Kitajska se danes srečuje z izzivom, da tudi v prihodnje zagotovi vzdržljivo rast iz socialnega, gospodarskega in okoljskega vidika. Značaj kitajskega povratka je predvidel že Napoleon, rekoč: »Pustimo zmaja spat, kajti ko se prebudi, bo pretresel svet«.

Jasna Jurišič Poljanec

STANJE NA TRGU DELA V OBČINI VERŽEJ

Konec avgusta je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje, Območna služba M. Sobota registriranih 4.290 brezposelnih oseb, kar je za 27,3 % manj kot avgusta 2020. Stopnja registrirane brezposelnosti je junija znašala na OS M. Sobota 9,5 %, v Sloveniji pa 7,3 %. V Občini Veržej je bila stopnja registrirane brezposelnosti še nižja, in sicer 6,1 % in je najnižja na območju Upravne enote Ljutomer, kjer znaša 6,9 %.

Zmanjšalo se je število prijavljenih na zavodu s prijavljenim bivališčem v Občini Veržej in sicer je bilo konec avgusta 2021 v evidenci zavoda 36 oseb. Od tega je 69,4 % žensk in 30,6 % moških. Struktura ni najbolj ugodna, saj je 44,4 % oseb dolgotrajno brezposelnih, kar pomeni, da so brez zaposlitve že več kot eno leto. Prav tako je 16,7 % oseb, katerim je priznan status invalida. Od prijavljenih oseb ima 22,2 % osnovnošolsko izobrazbo ali manj, 27,8 % nižje, srednje poklicno izobrazbo, 30,6 % srednje tehnično, strokovno, splošno izobrazbo in 19,4 % visokošolsko izobrazbo. Delovno aktivnega prebivalstva je na območju Območne službe M. Sobota za 2 % več kot junija 2020, kar predstavlja enko povečanje kot v Sloveniji.

Delodajalci so na zavodu objavili 26,4 % več prostih delovnih mest kot v enakem obdobju preteklega leta. Največ potreb je na področju predelovalne dejavnosti, izobraževanja, gradbeništva, gostinstva, zdravstva, kovinarstva, storitvenih dejavnosti. Čedalje težje zapolnimo potrebe delodajalcev, saj struktura prijavljenih v evidencah ne odgovarja potrebam trga dela. Neskladje med ponudbo in povpraševanjem poskušamo zmanjšati z vključitvami v različne tečaje in usposabljanja. Prav tako nudimo delodajalcem možnost koriščenja subvencij za zaposlitev najranljivejših ciljnih skupin.

**Vse dodatne informacije najdete na spletni strani
Zavoda za zaposlovanje www.ess.gov.si
ali se oglasite ali pokličete na Zavod za zaposlovanje
ali naš Kontaktni center 080 20 55.**

Stanislava Perčič,
vodja uradov za delo Murska Sobota in Lendava

Foto: Unsplash.com

SUBVENCIJA ZA ZAPOSLOVITEV: ZAPOSILI.ME

Namen programa je spodbujanje zaposlovanja brezposelnih oseb starih 30 in več let iz ciljne skupine, tako da jih ZRSZ vključi v subvencionirano zaposlitev pri delodajalcih v obliki delovnega razmerja za obdobje 12 mesecev.

Ciljna skupina za zaposlitev s pomočjo subvencije so:

- ❖ brezposelne osebe starejše 50 let in več ali/in
- ❖ brezposelne osebe stare 30 let in več:
 - ❖ ki so dolgotrajno brezposelne ali/in
 - ❖ ki imajo končano največ osnovnošolsko izobrazbo ali/in
 - ❖ po vključitvi v programe socialne aktivacije ali/in
 - ❖ ki so prejemnice denarno socialne pomoči ali/in
 - ❖ pri katerih od zaključka zaposlitve v okviru programa Javnih del še ni poteklo 12 mesecev (Tudi pri istem delodajalcu se lahko zaposli. Velja le za društva, združenja društev, ustanove, zavode in mladinske svete.) ali/in
 - ❖ ki so delo izgubile iz poslovnih razlogov, zaradi stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave kot posledica epidemije COVID-19 ter so se v evidenco brezposelnih oseb prijave v obdobju od 13. 3. 2020 do 31. 12. 2021.

V zaposlitev s pomočjo subvencije se ne morejo vključiti BO, ki:

- ❖ so bili v zadnjih 12 mesecih pri vas zaposleni na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi, razen pri pogodbah o zaposlitvi zaradi izvajanja javnih del,
- ❖ so lastniki ali solastniki ali ustanovitelji vašega poslovnega subjekta ali ga osebno vodijo ali imajo v njem status prokurista.

Zaposlitev oseb iz ciljne skupine mora biti realizirana za polni delovni čas (t. j. 40 ur tedensko) za obdobje 12 mesecev. Dolgotrajno brezposelne osebe in invalidi z ustrezno odločbo se lahko zaposlijo tudi za krajši tedenski delovni čas, vendar ne krajši od 20 ur.

Foto: Unsplash.com

Upravičen strošek je subvencija za zaposlitev v višini:

- ❖ 5.000,00 EUR za osebe, ki izpolnjujejo en kriterij iz ciljne skupine,
- ❖ 6.000,00 EUR za osebe, ki izpolnjujejo dva kriterija iz ciljne skupine,
- ❖ 7.000,00 EUR za osebe, ki izpolnjujejo tri kriterije iz ciljne skupine,
- ❖ 8.000,00 EUR za osebe, ki izpolnjujejo štiri ali več kriterijev iz ciljne skupine.

Za invalide z ustrezno odločbo in dolgotrajno brezposelne osebe, ki se zaposlijo s krajšim tedenskim delovnim časom za obdobje dvanajstih (12) mesecev, se izračuna sorazmerni del subvencije glede na kategorijo, kateri oseba pripada in dejanski tedenski delovni čas.

Subvencija se izplačuje na transakcijski račun delodajalca sorazmerno mesečno v enakih zneskih.

Več informacij o raznih spodbudah za zaposlovanje lahko delodajalci pridobite pri svetovalcih za delodajalce na posameznih uradih za delo ZRSZ ter v javnih povabilih na spletni strani ZRSZ: https://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude.

Vabljeni k sodelovanju.

Vodja oddelka aktivne politike zaposlovanja
Branko Baša

Društvo za zaščito živali Pomurja

Novice – JESEN 2021

SOCIALIZACIJA IN PREVZGOJA PSOV

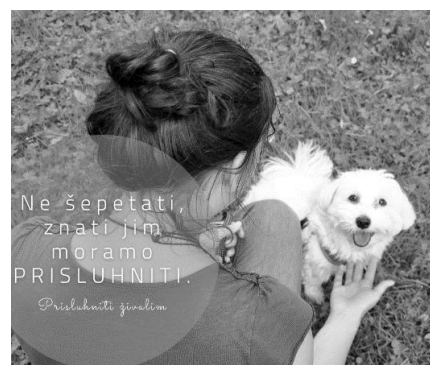
Ko imajo naše živali (predvsem psi) vedenjske težave, poslušajmo strokovnjake, ki naše pse ne bodo prevzgajali s podkupovanjem ali kaznovanjem, temveč nam pomagajo odkriti izvor težav. Le na tak način lahko težave trajno odpravimo. Predstavljamo dva, ki preverjeno delujeta in jih močno priporočamo.

PES NE POVZROČA TEŽAV - ON JIH DOŽIVLJA (Petra Gjureč, Trust Technique Practitioner, 070 727 755)

Da, tudi živali izražajo občutke. Jasno. Vendar jih pogosto žal ne razumemo. Psi lajajo, uničujejo, lulajo, se zaganjajo... ker se ne počutijo dovolj varne. In mi, da bi to rešili, pogosto posežemo po neprimernih vzgojnih ukrepih, s katerimi sicer dosežemo, da se žival umiri, v resnici pa ga "ubijemo". **Pes, ki se je vdal (nam se zdi, da nas zdaj končno uboga), ima v resnici še večjo težavo, kot jo je imel prej.** To lahko pomeni celo nevarno situacijo, saj nikoli ne vemo, kdaj mu bo prekipelo, kdaj ne bo zmožel več.

Preden ga "cuknete" oz. zategnete ovratnico, zavpijete, celo udarite ali brcnete: **pomislite, kako se počuti. Vprašajte se, zakaj to počne, kar počne.** Zagotovo se vam ne maščuje. Ne počne tega zato, ker bi bil zloben, neumen. Ja, **neposlušen je - ker je nerazumljen.** Tak je zato, ker tega ne zna povedati drugače. Že ko boste to ozavestili, boste lažje, z razumevanjem in sočutjem pristopili k reševanju težave.

Živali jasno izražajo občutke, vendar jih pogosto ne razumemo. **Namesto hitrih rešitev zgradimo najprej temelj: odnos, kjer nam bo pes popolnoma zaupal, saj ga bomo le tako lahko vodili čez izzive, s katerimi se srečuje.**

VEDENJSKE TEŽAVE PRI PSIH (Peter Peterka, Training Without Conflict inštruktor, 051 242 700)

Prav gotovo ste že slišali kakšnega inštruktorja praviti, "šolam po principu pozitivnega nagrajevanja psov" (s hrano) ali "šolam po principu "korekcije" (kaznovanja) psov." Ampak obstaja tretja pot.

Ko ste soočeni s psom, ki ima določene vedenjske težave, se delo z njim začne s vprašanjem: **"Ali je vedenje genetsko programirano ali priučeno?"** Zakaj je to pomembno? Zato ker se **priučena vedenja lahko spremenijo, genetsko programirana pa ne.** V trenutku, ko boste razumeli genetske predispozicije vašega psa, bo življenje z njim postalo enostavnejše.

IGRA je način s katero se ustvari odnos, ki ga NIKOLI ne boste dosegli z nagrajevanjem s hrano ali z zategovanjem povodca. Ko vam to uspe, bodo vse aktivnosti z vašim psom postale nagrada-sama-po-sebi. Vaš pes bo na vas gledal kot na življenjskega sopotnika, ne pa kot na "avtomat za hrano".

Vsakemu skrbniku psa najprej svetujem, da najde tisto nekaj, kar je **edinstveno samo za njega in njegovega psa.** Vsak pes je nekoliko drugačen, toda težko je najti psa, ki ne bi imel rad igre, če je le-ta naučena in igrana na pravilen način. Svetujem vam naslednje:

- **ne osredotočajte se na vedenje kot tako,**
- **osredotočite se na to, kdo in kaj je vaš pes, na nagone,** ki so mu dani po naravi,
- **povežite nagone in aktivnosti,** ki vam in vašemu psu dajejo skupni smoter.

In vzpostavili boste najlepšo in resnično vez z Vašim psom kot še nikoli doslej!

AKCIJA STERILIZACIJ IN KASTRACIJ**20 % popust pri ceni storitve**

NA VSEH VETERINARSKIH AMBULANTAH v POMURJU in v MOŠKANJCIH

od 1. 9. do 31. 10. 2021

KAJ JE TO? Sterilizacija in kastracija sta operativna posega, ki ju opravi veterinar. Namen je **preprečiti razmnoževanje**, ki vodi v **nezaželena legla mladičev**.

PREDNOSTI: Sterilizacija in kastracija psa ali mačke sta pomembni za zdravje živali, pozitivno vplivata na vedenje živali, predvsem pa preprečujeta nepotrebno trpljenje

- Ni več problema kam z mladiči - **ZA VSE ŽIVALI NI DOVOLJ DOMOV**
- Prepreči ali zmanjša se tveganje za bolezni (rak na maternici, jajčnikih, mlačni žlezi, idr.)
- Manjše tveganje za spolno prenosljive bolezni (mački aids, levkoza, ...)
- Manj potepanja in pobegov (ni gonitve), posledično manj povoženih živali
- Manj markiranja, tuljenja in drugih nezaželenih vedenj
- Bolj umirjeni in vodljivi, lažji za vzgojo
- Mačke še zmeraj lovijo miši

DOLŽNOST! Dolžnost lastnikov živali je, da **preprečijo nekontrolirano razmnoževanje**: "Skrbnik hišnih živali mora z zagotovitvijo osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali." (11. člen Zakona o zaščiti živali)

POMOČ: Če se vaše mačke ne pustijo prijati, nas pokličite na 070/879-212.

POZOR! Mačko pripeljite v prenosni kletki, da vam ne pobegne! Takih primerov je veliko! Če nimate prenosne kletke si jo sposodite ali nas pokličite: 070/879-212.

ZA STERILIZACIJO/KASTRACIJO VAŠE ŽIVALI POKLIČITE NA NAJBЛИŽJO VETERINARSKO POSTAJO.

KUPON ODREŽITE, IZPOLNITE IN PRINESITE S SEBOJ NA POSTAJO.

Za vedno smo odgovorni za tisto, kar smo udomačili!

(IZVOD ZA DRUŠTVO)

PODATKI O LASTNIKU ŽIVALI (vpišite):

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Občina: _____

Tel. št./e-naslov: _____

Pes (vpiši število pri posameznem spolu): Ž: _____ M: _____

Mačka (vpiši število pri posameznem spolu): Ž: _____ M: _____

POMEMBNO!

Z enim kuponom lahko popust uveljavite za več živali.

Pred sterilizacijo oz. kastracijo mora biti vaša žival zdrava in razglistena!

Po zaključku akcije bomo izžrebali 5 nagajencev, katerim bomo podelili nagrade!

(IZVOD ZA VETERINARSKO POSTAJO)

AKCIJA S/K 2021/II.

Trg zmage 8, p.p. 30, SI 9000 Murska Sobota, Tel. št.: 070/879-212, 031/528-396, 040/736-313

Spletni naslov: www.dzppomurja.si, e-pošta: dzppom@gmail.com

POLICIJSKA POSTA LJUTOMER VAS OBVEŠČA

Novela zakona o pravilih cestnega prometa prinaša številne novosti za udeležence v prometu

Električni skiroji so po novem uvrščeni v skupino lahkih motornih vozil. Z njimi se lahko vozimo po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti, zgolj v primeru, ko teh površin ni ali niso prevozne, lahko vozimo ob desnem robu smernega vozišča ceste v naselju, kjer je najvišja dovoljena hitrost vožnje omejena do 50 km/h. Največja dovoljena hitrost je 25 km/h, obvezni sta tudi sprednja in zadnja luč. Električni skiro lahko vozijo starejši od 14 let oziroma od 12, če imajo kolesarsko izkaznico. Varnostna čelada je obvezna za vse do dopolnjenih 18 let, za ostale je zelo priporočljiva. In če med vožnjo električnega skiroja uporabljate slušalke in mobilni telefon, pazite – nova kazen znaša 120 evrov.

Po vzoru nekaterih tujih držav, novela uzakonja tudi novost pri »**zavijanju v desno**«. Po novem se v preglednih križiščih dovoljuje zavijanje desno pri rdeči luči na semaforju če je smer prosta in kadar je ob drogu semaforja nameščen prometni znak za vožnjo ob rdeči luči na semaforju.

Tako v Sloveniji, kakor drugod po svetu, narašča uporaba mobilnih telefonov med vožnjo. Skladno z zaskrbljujočimi trendi na tem področju, je novela zakona o pravilih cestnega prometa prinesla tudi **višje globe za voznike**, ki med vožnjo uporabljajo mobilni telefon, tovrstnim kršiteljem pa se po novem poleg globe izrečejo tudi tri kazenske točke.

Pomembnejša novost zadeva tudi najmlajše udeležence v prometu. V skladu z novelo zakona, lahko vsi tisti otroci, ki so višji od 140 cm in težji od 36 kg, zdaj sedijo na av-

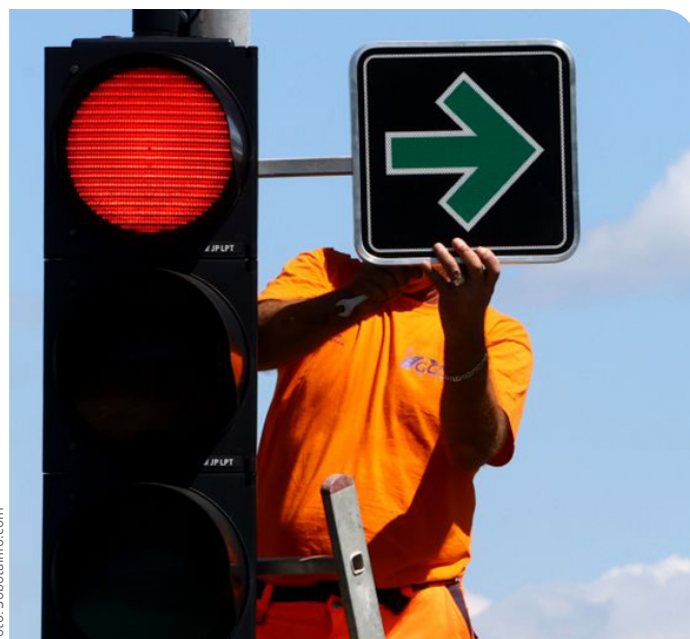

Foto: Sobotainfo.com

tomobilskih sedežih (tudi sovoznikovem) ter so pripasani zgolj z varnostnim pasom za odrasle.

Kljub številnim novostim in višjim globam za določene kršitve, pa se vozniki lahko razveselijo nižjih glob za prekršitev dovoljene hitrosti v območju umirjenega prometa, območju za pešce, območju skupnega prometnega prostora, v naselju ter za prekršitev dovoljene hitrosti na avtocesti ali hitri cesti. Prav tako je razveseljujoča novica tudi ta, da novela vožnje z vozniškim izpitom, katerega veljavnost je zgolj datumsko potekla, ne šteje več za hujši prekršek niti to ni razlog za zaseg motornega vozila.

Uroš Felbar, vodja policijskega okoliša

Foto: Unsplash.com

"Mislim, da se bomo v tako čudoviti šoli z veseljem učili in ker bomo enkrat veliko znali, bomo lahko nekoč prispevali k boljšemu življenju." Lan

Ana in Lan sta nastopajoče prijazno vodila skozi program.

Iskrice v očeh in veliko srce smo opazili v čudoviti glasbeno – plesnih točkah naših učencev. Srečni, da pojejo njej – obnovljeni šoli, ki jo vsak dan z velikim veseljem obiskujejo.

Kulturni program sta popestrila Eva in David s čudovito plesno melodijo.

Po otvoritvenem kulturnem programu so ravnateljica Marija Ferenc, župan Slavko Petovar, ministrica Simona Kustec in predsednik Esotech Marko Škoberne prerezali otvoritveni trak, čemur je sledil ogled obnovljene šole, pogostitev ter družabno srečanje.

Po uradnem odprtju šole je ravnateljica Marija Ferenc popeljala na ogled šole župana Slavka Petovarja, ministrico za izobraževanje, znanost in šport Simono Kustec in druge povabljene goste.

Ministrica Simona Kustec se je med svojim obiskom ustavila tudi v vzgojnem domu in si ogledala obnovljene bivanjske prostore.

Današnja podoba naše šole, Osnovne šole Veržej.